ԿՈՅՍ ՄԱՐԻԱՄ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆԻՆ

ԵԷՏԻ ԽՈՅՈՒ ԻՒՉԷՐԻ՛ՆԷ

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ՏՈՒԱԼԱՐ

ՎԷՆԷՏԻՔ ՇԷՀՐԻ՛ՆՏԷ
ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸՆՏԱ

1877

ԻՇՊՈՒ ՔԻԹԱՊԸ ՕԳՈՒՅԱՆԼԱՐԱ

Էյ քրիսթիյան ճանլար, էյ տէրտլի աճըգլը ճանլար. սիզ նէրէտէ թէսէլլա պուլա պիլիրսինիզ. պու տիւնեատէ ինսան էվլատը արասընտա՞ մը. հաշա, ումման: Տիւնեա թէսէլլալարը հէփ պօշտուր, հէփ խայալ տըր, թէճրիւպէսինի սիզ տէ էթմիշսինիզ քի՝ պու տիւնեանըն թէսէլլալարը աճըլարընըզը պաստըրաճաղընա, եէնիտէն աճըլարա սէպէպ օլուր: Էօյլէ օլտուգտան սօնրա՝ Ալլահ սիզի պու տիւնեատէ եա խայր ամէլէ ալըշտըրմագ իչին, եա կիւնահլարընըզըն ճէզասընը չէքտիրմէք իչին կէօնտէրտիյի տէրտլէրէ՝ սահիհ թէսէլլա վէ տայանաճագ գուվվէթ իսթէրսէնիզ. Ֆիքր իլէ Գողգոթայա չըգ̈ըն, խաչըն այագընա, մարտիրօսլար թագուհիսինին աճըգլը եիւրէյինէ վարըն. օնլարա սըգընըն. տէրտլէրինիզէ իմտատը, լութֆլարըն պէրէքէթինի, գուրթարըճըմըզ Յսուն մուպարէք եարալարընտա պուլուրսունուզ, վէ պիլէլէրինճէ հէմտէրտ օլմագա պիզի

տավէթ էտէն՝ Յիսուսուն տա պիզիմ տէ վալիտէմիզին աճըգըլը եիւրէյինտէ պու-լունտուղու · ղայրի եէրտէ արամամ։ Սիզ օնա մէթին վէ սատըգ գուլ օլուն տա, սահիհ՝ պիլին քի՝ սիզի թէսէլլի էտէճէք, պիզիմ սէլամէթիմիզ իչին պունճա զալիմ աղըրլար չէքէն վալիտէտէն ղայրի եօգ-տուր · վէ տէրտլէրիմիզ արասընտա, սուրբ տինիմիզին այը վէրտիյի՝ տիւնեատէ թա-նըլմատըգ թաթլըլըգլարը տաթթըրմաղ-լա, օ պիզէ էտէճէյի էպէտի թէսէլլիյը վատ էտէր։

Իմտի սէվկիլիւ եղբայրլար, պու գուտ-րէթլի շէֆաաթճըմըզա իպատէթինիզի արթըրմագ իչին, սիզէ մագպուլ պիր հիզ-մէթ նիյէթի իլէ, իշպու քիթապճըղա մուխթասարճա ճէմ էթտիյիմ պունլա-րը · եանի ·

1 · Եէտի խոց հանճէրճինին վէ թէս-պիհինին իճատը։

2 · Սուրբ հայրապետլէրին պու եղբայ-րութիւնա հէր վագթա իհսան էթտիյի ներողութիւնլար, վէ քէրէմլէր։

3 · Եղբայրլարըն թարիգի վէ պօրճու։

4 · Կոյս Մարիամ վալիտէմիզին եէտի խոցու եօրթուսունտան էվվէլ՝ սէօյլէնէ-ճէք տօգուզ կիւն.տուալարը։

Տ. Գուրթարըճըմըզ Յիսուսուն մուպա-
րէք եարալարընա պիր իպատէթլի տուա.
վէ վէպա խասթէլըյինէ գարշը տուալար:

Պունլարըն ճիւմլէսինտէն մէրամ, պիզ
քէնտի ճանընըզա ֆաիտէ թահսիլ էտիփ՝
մարտիրոսլար թագուհիսի վալիտէմիզէ
լայըգ օլան իպատէթի արթըրմագ իչին.
էլլէրի տէ հէվէսէ կէթիրիփ՝ պու պայ-
րաղա եազտըրմագ տըր:

Օլ ուլու սուլթանըն էն էտնա գուլու,
պու մուխթասար եազտըրըղըմ քիթապճը-
ղաղը պիզ գապուլ էտիփ՝ պէն պիզին խայ-
րընըզը իւրէքտէն արզուլէտիյիմ կիպի,
պիզ տէ պէնիմ իչին տուա էտին, վէ սաղ
օլուն:

Ըսթամպօլ. 3 սէպթէմպէր. 1817:

ՃՕՎԱՆՆԻ ԳՕԼԱՐՕ
ԱՐՀԻԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԱՆՁԻԼԷՐԻ

Մայր ցաւագին.

ԱԶԻԶ ՎԱԼԻՏԷՄԻԶԻՆ

ԵԷՏԻ ԽՈՑ ՀԱՆԴԵՐՋԻ

ՎԷ ԹԷՍԳԻՀԻ ԽՃԱՑՐՆՐՆ ՄՈԽԽԹԱՍԱՐ ՆԱԳԼԻ

Իֆէնտիմիզին 1233 սէնէսի , Ֆիրէնցէ չէհրի քըպար ղատէլէ-րինտէն եէտի քիշի վէրափո-խում կիւնիւ , չիֆաաթճըլարը օլան կոյս Մարիամա սըտգ ըլա տուա էթտիքլէրի եէրտէ , կոյս Մարիամ Աստածին հէփսինէ պաշ-գա պաշգա պիր սաաթտա կէօ-րիւնիւփ , տիւնեանըն մալինի , իզզէթինի թէրք էտին , պանա տահա զիյատէ փաքլիք վէ իպա-տէթ իլէ հիզմէթ էթմէք իչին , տիւնեատէն չէքիլին տէյի թէն-

ղին հոտէր. պուռլար պու տէ-
միլքի քէնտի պէյնլէրինտէ սէօյ-
լէշտիքտէն սօնղըրա, օլ էսնատէ
Ֆիրէնցէ առաջնորդու՝ Երանելի
Անտոնինոս եպ̃սա խապէր վէրիր-
լէր, վէ պաշտպանլարը կոյս Մա-
րիամըն էմրինէ իթաաթ էթմէք
իչին, Եիրմի իւչ կիւնիւն զար-
ֆընտա, էվլէրինին իչլէրինէ նի-
զամ վէրիփ, մալլէրինի ֆուգա-
րայէ տաղըտըփ, տիւնեայը թէրք
էտէրլէր. պիրէր քիւլ րէնկի
չուլ կեյինիփ, վարըրլար մէմլէ-
քէթտէն տիշարը պիր գուլի-
պէյէ գափանըրլար. վէ ինսան-
լըղը պըրագըփ, մէլաիք կիպի եա-
շամաղա պաշլարլար: Պիր աղ
վագըթտան սօնղըրա եպ̃սլարըն-
տան պազը նասիհաթ սօրմաղա
միւհթաճ օլուփ, թէքրար մէմ-
լէքէթէ կէլմէլէրի իգթիզա էթ-
մէյլէ, գարշըլարընա ափանսըզ
պիր գալապալըք չըգըփ, գարը
էրքէք, պիւյիւք քիւչիւք, թա
տիլի աչըլմատըգ չօճուգլարա վա-

ընճա էշինէ Աֆածէնին գուլլարը
տէյի չաղըրմաղա պաշլատըլար։
վէ օ կիւնտէն սօնղրա չօճուգլա-
րըն պէօյլէ հիքմէթլէ տոլէ չըգ-
մասը՝ պունլար մէմլէքէթէ հէր
կէլտիքճէ օլուրտու. պունլարըն
՚բըլուգ չէօհրէթի օլ գատար թէ-
վաթուր պուլմուշ տուտու քի,
մէմլէքէթին էհալիսի՝ հիճրէլէ-
րինէ սիւրիւ սիւրիւ զլյարէթէ
կիտէրլէրտի. չէօյլէ քի պունլա-
րըն խոնարհութիլարընա հիճապ
կէլիփ, պիզէ պիր ղայրի եէր
կէօսթէր տէյի՝ Աֆածինէ նիյազ
էթմէյէ պաշլատըլար։ Մէրհա-
մէթլի վալիտէ պունլարըն տուա-
սընը գապուլ էտիփ, պունլարա
Սէնարեօ տէտիքլէրի՝ սարփ տա-
ղըն թէփէսինի կէօսթէրտի։
Պու եէտի ճգնաւոր 1234 սէնէ-
սի մայըսըն 31 ինտէ օ տաղա չը-
գըփ, պիր եէնի թարիգ գուր-
մագ խալթըրլարընա կէլմիշ տէյ-
իլ, անճագ քէնտի ճանլարընըն
սէլամէթինէ չալըշըփ, պիր սը-

գը ապաշխարութիւն ուլա, կիւն-
լէրինի Էֆէնտիմիզին սիասէթ-
լէրինի վէ եօլիւմիւնիւ, վէ կոյս
Մարիամ վալիտէմիզին աճըլարը-
նը տիւշիւնմէտէ կէչիրիրլէր իտի։
Լաքին հագ Թաալանըն Թագ-
տիրի պաշգայըտը. պունլարը ալ-
թը սէնէ ազիմ առաքինութիւն-
լար ըլա՝ Թէրթիպ էթտիկի մաս-
լահաթա հազըրլատըգտան սօն-
ղրա, մուրատը նէ օլտուղունու
միւճիզաթլա պէյան էթտի։ 1239
սէնէսի պիյիւք փէրհիզին իւ-
չիւնճիւ փազարը պու տաղտա
ափանսըզ պիր հիքմէթլի պաղ
չիլլէնիր, չիչէքլէնիր, եափրագ-
լանըր, վէ չօգ իւզիւմ վէրիր.
հալթթա օ եէրի սօնղրա քէնտի-
լէր պաղ էթմիշլէր տիր։ Երա-
նըլի Արտինկոս պու միւճիզէթէ
պինաէն, պունլարա Ածածինին իզ-
զէթինէ պիր Թարիգաթ գուրուն
տէյի նասիհաթ էտէր. զիրա օ
արատա Ածածին քէնտիյէ տէ
կէօրիւնմիւշ Եւ եէրի այնի արզա-

չեղջէ հօր անուղղութեան. և ասպ էմ
ուսոյ յասայ և շնորհայ (Ժող. իզ.)
տէտիյի կիպի, պու կեօրիւնէն
պէրէքէթլի պաղըն մանասընը
վէրմիշ իտի։

Պու խոնարհ ապաշխարօղլար
պէօյլէ պիր ազիմ հիզմէթէ քէն-
տիլէրինի լայըգ կեօրմէյիփ, Ալ-
լահըն տա էմրինէ իթաաթսըզ
օլմայալըմ վէսվէսէսի իլէ, տա-
հա աշիքեար պիր նիշանէ կեօր-
մէք իչին, գըյասէ իպատէթ ի-
լէ՝ չօգ կիւն տուայա տուրտու-
լար։ Նիհայէթ աւագ ուրքաթ
կիւնիւ, քի օ սէնէ մարտըն 25ի-
նէ տիւշտիւ, հէմ Ածածինին Ա-
ւետումու, հէմ Իփէնտիմիզին
թէն ալտըղը վէ մուպարէք էօլ-
մէսի կիւնիւ օլմա́ղլա, պունլար
իպատէթլէ տուրմուշ, Իփէն-
տիմիզին սըյասէթլէրինի, վէ ա-
զիզ վալիտէսինին եէտի խոցու-
նու տիւշիւնմէտէ իքէն՝ կեօրիւր-
լէր քի՝ քէրամէթլի Ածածին
կէօգտէն աշաղա էնիփ, էօնիւն-

տէն արտընտան սիւրիւ սիւրիւ
մէլաիքլէր, քիմինին էլինտէ էւ-
ֆէնտիմիզին սիյասէթի նիշան-
լէրի, քիմինին էլինտէ տը Օգոս-
տինոսուն գանունլարը, քիմինին
էլինտէ պիր հուրմա տալը. պա-
գըլարըն գօլունտա պիր մայի
րէնկ գալգան՝ իւզէրինտէ ալ-
թուն եազըյլը Մարիամըն Գուլլարը
տէյի եազըլը, վէ պագըլարըն տա
էլինտէ եէնի պիչիմ պիր սիյահ
րուպա։

Պէօյլէ պիր հէմ տէրտլի, հէմ
իզզէթլի կէօրինիւշէ պու եէտի
ճան հայրան օլմուշ տուրուրքէն,
աճըզըը վէ մուհապպէթլի կոյս
Մարիամ պունլարա եագլաշտը,
վէ սուրբ Օգոստինոսուն գանուն-
լարընը կէօսթէրիփ, պունտան
սօնըրա օ գանունլարը գուլլան-
մադա, վէ խիմլէրինէ չօճուգլա-
րըն տիլէ չըգըփ, Մարիամըն
գուլլարը տէյի, քէնտիլէրէ չէ-
րէֆ վէրտիյի իսմի սէօյլէթմէյէ
թէնպիհ էթտի։ վէ օ եաս րու-

դասընը վէրիփ, տայմա օնու կիյսինլէր տէյէրէք, պիր եէնի Թարիգ գուրտու քի, ասըլ մէ-րամ, պունլար պիւԹիւն եօմիւր-լէրինտէ Ցն Էֆէնտիմիզին սեյա-սէԹլէրինի, վէ քէնտի չէքտիյի աճըլարը տիւշիւնէրէք, կէրէք քէնտի ճանլարընըն՝ կէրէք էլին սէլամէԹինէ չալըշմաղ ըտը. վէ պունլարա գարշըլըգ ճէննէԹին էպէտի իզզէԹինի վատ էԹտի ։

Իմտի պու գանունու վէրէն ազիզ վալիտէնին իլք գուլլարը, պու Թէնպիհի իշիԹտիքլէյն, էլ-լէրին տէ ճանընըն սէլամէԹի-նէ չալըշմաղա պաշլատըլար. կէ-րէք քէնտիլէր, կէրէք սաիր ջեր-մեռանդ քիմսէլէր Ածածինին պու կէօսԹէրտիյի պիչիմտէ պօյ-ճա բուպալար կէյիփ, քէնտիլէր-տէն մայտա, մանասԹըրա գա-փանմաղա կոշումու օլմայարագ՝ Ածածինէ գուլ եազըլմագ իս-Թէյէնլէր իչին տէ, պու բու-պանըն պիր քիւչիւյիւնիւ պիչ-

տիլէր․ վէ Ածածին վալիտէմի-
զին պու տիւնեատէ տէզքտիյիւ
կէօզ եաշը, վէ գուրթարըճը-
մըզ Յսուն սիյասէթի վէ եօլիւ-
միւ նիյեէթինէ պիր թէսալին ի-
ճատ էթտիլէր ։ Պու թէսալին
նէտի տուն տուր, հէր պիր տու-
նու պիր հայր մէր վէ նէտի ողջոյն,
վէ սօնունտա իւչ ողջոյն վար։
Պունտան մա՛տա պու ազիզ ա-
ճըգլը վալիտէմիզէ ճաիզ օլան
իպատէթի՝ լայըգը իւզրէ էտիփ,
կէրէք սա՛ղլըղըմըզտա, կէրէք
էօլիւմ սաաթիմիզտէ բարեխօ-
սութիւնունա լայըգ օլմագ ի-
չին, իճրա օլունաճագ նիզամլար
գուրտուլար։

Իշթէ պու մուպարէք եղբայ-
րութիւն հանդերձինին վէ թէս-
պիհինին իճատը պունտան տըր՝
վէ սըքազան հայրապետլէր տա-
խի գապուլ էտիփ, հաստատել
էթմիշլէր ։ Պու Տր կրօնաւորլա-
րըն իպրէթ ալընաճագ վարքլա-
րը սէպէպի իլէ, վէ քրիսթիյան-

լարը իպատէթէ կէթիրմէք ի-
չին, Աճածինին հէր կիւն քէ-
րէմ էթտիյի միւճիզէթլէր իլէ,
պու եղքայրութիւն իֆրատ պիյ-
իւտիւ։ Պու միւճիզէթլէրին պի-
րի՝ Ցիրէնցէ չէհրինտէ օլմուշ
տուր քի, փէք մէշհուր տուր. օ
մանաստըրըն կրօնաւորլարը Թա-
փօրա չըգըրփ ողջ մը Բոգո—հւ օ-
գույյարագ, Աճածին խորանընըն
ձօնիւնէ կէլիրքէն, ողջ ոշրէմի ժղ
գոոփաճան մէր տէտիքլէրի եէրտէ,
խորանտաքի պատկեր իքի էլի
պիր պիրինէ պիթիշիք, վէ օ-
Թուրմուշ կիպի եազըլը իքէն, օ
կրօնաւորլար տա, օրատա ճէմ
օլան հիսապսըզ ճէմաաթ տա
կէօրիւրլէր քի, օ եազըլը Աճա-
ծին, այաղա գալգըփ, ջերմե-
ռանդ գուլլարընը գուճագլայա-
ճագ կիպի, իքի գօլունու աչար։
Ցիլվագը պու հանդերձի սահիհ
իպատէթլէ գուլլանանլար՝ գա-
զալար Թէհլիքէլէր արասընտա,
Աճածինին միւճիզէթլէրինի չօգ

կէօրմիւշլէր տիր ։ Աճամին պու գուրտուղու կրօնու, վէ վէրտիյի հանդերձի, վէ քէնտի խոցլարը-նա օլան իպատէթ նէ գատար սէվտիյինի, քրիսթիյանլար պու միւճիզաթլարտան անըլայըփ, եղ-բայրութիւնա եագըլմադա սիւ-րիւյլէ սէյիրտիրլէր իտի ։ Նօթէ եանտա օ սուրբ կրօնաւորլար հէր պիրի պիրէր առաքեալ կիպի, հէր թարաֆտա էթտիքլէրի միւ-ճիզաթլար՝ քարոզութիւնլար ըլա, վէ կէօսթէրտիքլէրի էյի իպրէթ-լէր իլէ, փութփէրէսթլէր տի-նէ կէթիրիրլէր, հերետիկոսլար իրշատ էտէրլէր, կիւնահքեար-լար թէօվպէյէ կէթիրիփ սուրբ էտէրլէր իտի. վէ հէր եէրտէ մա-նասթըրլար, վէ եէտի խոց եղ-բայրութիւնլարը գուրուփ ; օ գարա պայրաղը ալթընա սայըսըզ ասքէր եազարլար ըտը ։

Աճաիպ չէյ տիր քի, պու եղ-բայրութիւն թա իլք սէնէլէ-րինտէ, տահա գուրանի եէտի-

լէրտէն սաղ ատամլար վար ի-
քէն, մայրապետլէրտէն մա՛տա,
իւչիւնճի կարգտան օլան էր-
քէքլէրտէն գարըլարտան մա՛տա,
վէ սաիր եղքայրլարտան մա՛տա,
կրօնաւոր օլարադ օն պին քիշի
սայարլար ըտըր։ Վէ պու գատար
աղքէր՝ փէս փայէ ատամլար տէյ-
իլ, փափլար, գարտինալլար,
եպիսլար, իմփէրաթօրլար, գրալ-
լար, գրալզատէլէր, գարը վէ
էրքէք փէք մէմուռ խանէտան-
լար եազըլմըշլար, վէ հալա եա-
զըլըյօրլար, վէ աճըգլը վալիտէ-
միզին քերէմլէրինէ պու տիւնեա-
տէ տէ նաիլ օլույօրլար։ Ճիւմ-
լէտէն գա՛մի'ի Նազար, Նէմչէտէ
Աւսթրիյա խանէտանընա չէ-
րէֆ վէրէն՝ իւք Ռիտոլֆոս կայ-
սեր, կէրէք .քէնտի, կէրէք Թա-
գուհիսի, վէ տէվլէթինին Նիչէ
պէյ զատէլէրի, պու եէտի խոց
հանդերձինի ալմըգլա, չէհ գրա-
լընը եէնիփ, հէմ իսթէտիյի կի-

պի պարըշ էթտի, հէմ կայսեր-
լեյի էտինտի ։

Բարեպաշտ Լէօփօլտոս կայսր 1664 դեկտեմբեր 24 թարիխի իլէ, տօղուզունճու սըբաղան Կղեմէս փափա եաղտըղը մէք-թուպտա, կոյս Մարիամըն եէտի խոց հանդերձինէ չօգ իպատէթ-լէ թէշէքքիւր էտէր քի, չօճուգ-լուգտա պիր աղըր խասթէլըյ-իլէ էօլմիւյօրքէն, պու հանդեր-ձի կեյտիրտիքլէյն սաղալըշ ․ օ սէպէպ իլէ ալթընճը Կարոլոս կայսր սաատէթլի փէտէրի կի-պի ֆազիլէթ վէ իպատէթ սա-հիպի օլուփ, Աւսթրիյա մէմլէ-քէթլէրինին հէփսինտէ օլան քա-հանալար պիւթիւն եկեղեցինին տօնել էթտիյի չարշաբանք հաֆ-թասընըն ճումա՛սընտան մա՛տա, սեպտեմբերին իւչիւնճիւ փա-զարընտա, Ածածինին եէտի խոց ժամլարընը վէ պատարագընը սէօյ-լէսինլէր տէյի, սուրբ աթոռ-

տան իգին իսմէտի ։ Սպաննեա գրալը պէշինճի փիլիպպոս քէ֊գալիք 1735 տէ , քէնտի հիւքմ էթտիյի մէմլէքէթլէր իչին պու իգնի չօգ ջերմեռանդութիւնուլա իսթէյիփ ալտը ։ վէ պունլար֊տան սօնդրա չօգ պէյլէր վէ գը֊րալլար թալիպ օլուփ , ալտըլար ։ վէ հալա սուրբ աթոռտա սաա֊տէթլէ օթուրան՝ սրբազան եէ֊տինճի փիոս փափ , խալգըն ի֊պատէթինի արթըրմագ իչին , պիւթիւն եկեղեցիյէ իգին վէ֊րիփ , եղբայր օլանլարա օ կիւն֊տէ լիակատար ներողութիւն իհ֊սան էթտի ։

Սրբազան հայրապետլէր արա֊սընտա , պու եղբայրութիա ճիւմ֊լետէն գլյատէ իքրամ էտէնլէր , Աղէքսանդր , Ուրբանոս , Կղե֊մէս , վէ Նիկողոս գուարթի տիր , քի քէնտիլէր եղբայր եազըլտըգ֊լարընտան մա՛տա , նիչէ կոնդակ֊լար ըլա չէրէֆ վէրիփ , չօգ նե֊րողութիւնլար ըլա եղբայրուիւն

հոգևոր խազինէսինի տօլտուր-
մուշլար տըր. վէ պունլարտան
սօնղրա սէքիզինճի Վօնիփակիոս,
օն պիրինճի Բենետիկտոս, իւ-
չիւնճիւ Կալլիստոս, սէքիզինճի
վէ օն իքինճի Իննօվկենտիոսլար,
օն իւչիւնճիւ Բենետիկտոս, օն
իքինճի Կղեմէս, վէ օն տէօրտիւն-
ճիւ Բենետիկտոս. էվվէլքիլէրէ
պագըփ, չօգ քէրէմլէր իլթա էթ-
միշլէր ։

Ֆրանչատա սուրբ Լուտովիկոս
փատիշահ, իւչիւնճիւ վէ տէօր-
տիւնճիւ Ֆիլիպպոս, վէ տէօր-
տիւնճիւ Ֆիլիպպոսուն օղլու, եէ-
կենի, վէ տէվլէթին չօգ ըրճալ-
լէրի, վէ փատիշահ սօյու գատըն-
լար, պու սուրբ հանդերձի ջերմե-
ռանդութիւն ուլա կեյինիփ, եէ-
տի խոյց եղբայրութիւնունա եա-
զըլմըշլար տըր ։

Պէօյլէ շէրէֆլի ջերմեռանդ փա-
տիշահլարըն քիպարլարըն իպրէ-
թի իլէ, պու մարտիրօսլար թա-
գուհիսինէ օլան իպատէթ՝ տիւ-

նեա եիւզիւնտէ օլ դատար արթ-
տը քի, սալթ Ցրէնկիսթանտա
տէյիլ, Հինտիսթանտա պիլէ եէր
եօգ, մէմլէքէթ եօգ, վէ ուղղա-
փառութիւն պուլունուր պիր թա-
րաֆ եօգ տուր քի, պու եէտի
խոց հանդերձի եղբայրութիւնու
օլմայա. զիրա հէր քրիսթեան
պիլիր քի, պու եղբայրութիւն
սուրբ հայրապետլէր սիփարիշ է-
տէր, կոյս Մարիամ վալիտէմիզ
մաթլուպ էտէր. վէ դուրթարը-
ճըմըզ Յիսուս խաչըն իւզէրին-
տէն ահա մայր քո տէմէյլէ, սուրբ
Յովհաննէսին եիւզիւնտէ, ճիւմ-
լէ քրիսթեանլարա ըսմարլար։
Իմտի չիւնքի պու իպատէթին՝
չէրէֆի դատար՝ ճանլարա տա
ֆարիտէսի վար, Ալլահ պիզէ
քէրէմ էտէ քի, կոյս Մարիամ
Ա̃ծածինէ ջերմեռանդ օլանլարա
պէնզէմէք իչին, պու եէտի խոց
հանդերձինի իւզէրիմիզէ ալըյօր-
սազ, օլ մարտիրոսլար թագուհի-
սինէ վաճիպ օլան ջերմեռանդու-

թիւնտա օնլարա պէնզէր օլալըմ քի, քէնտի խոցլարընա իպատէթլի օլանլարը հէր հալտէ էսիրկէյիփ, խուսուսա էօլիւմ սաաթինտէ եարտըմընը վատ էթտիյի պաշտպանութիա շիւպհէսիզ վէսվէսէսիզ, վէ պիւթիւն սըտգ ըլա իւմիտ էտէ պիլէլիմ։

Կոյս Մարիամ վալիտէմիզին իշպու եէտի խոց հանգերձինէ սըրբազան հայրապետլէրին վէրտիյի ներողութիւնլարը սէօյլէմէտէն, ներողութ̃ի իւզէրինէ պիր գաշլագըրտըմյլա պազը իգթիզալը խապէրլէր վէրմէյի մինասիպ կէօրտիւմ քի, հիչ օլմազսա պիլմէյէն ճահիլլէր էօյրէնիփ, պէօյլէ պիր հոգևոր րահմէթտէն մէյվէ չըրգարա պիլէլէր ։

Ներողութիւն տէտէյիմիզ՝ կիւնահըն էօլչիւյլէ չէքիլէճէք ազապընըն աֆվը տըր, եախօտ ապաշխարութիւն խորհուրդ՛յլա աֆվ օլան կիւնահըն վէ էպէտի

ազապընըն՝ եա պու տիւնեատէ , եա քաւարանտա էօտէմէյէ՝ գալան պօրճումուզուն աֆվը տըր ։

Պիր կիւնահքեար թէօվպէյէ կէլիփ , խոստովանանք օլուփ , խոստովանահայրտան արձակում ալտըղտա , կէրչի կիւնահը աֆվ օլուր , Ալլահ ըլա պարըշըր , վէ ճէհէննէմին էպէտի ազապընտան խէլաս օլուր , լաքին եիւրէյինտէ կատարեալ զղջում , վէ թէքմիլ Ալլահ մուհապպէթի օլմատըղճա , ազապը թէքմիլ աֆվ օլմազ . չէօյլէ քի էվվէլքի քրիսթիանլարըն էթտիյի կիպի , հագ թաալանըն խաթըրընը ինճիթտիյինէ լայըգ՝ վագըթէ պազը ազապլար ըլա ապաշխարանքընը չէքմէլի տիր ։ Վէ կիւնահլարընըն ազապընը պու տիւնեատէ թէքմիլէն չէքմէյէն ատամ՝ քաւարանտա չէքմէլի տիր ։ Պու սուրէթտէ Ալլահըն շնորհքունտա էօլէն ճան՝ թէքմիլէն փաքլէնմէք իչին , օլան պօրճունուն էօլչիւսիւնէ

կէօրէ քաւարանտա տուրմալը
տըր: Թէզալըք Ներելի կիւնահ-
լար իչին տէ քաւարանտա գա-
լըր. զիրա պու Ներելի կիւնահ-
լար սա օլ գատար չօգ տուր քի,
սուրբ ճանլարտա պիլէ պուլունուր:
Իմտի պու հիսապտա, պիր ճան
քաւարանտա օն եըլ, եիւզ եըլ,
պին եըլ տուրաճագսա, Ներողու-
թիւն ալտըզտա, ալտըղը Ներո-
ղութիւնուն չարթընա կէօրէ, օ
չէքէճէյի ազապըն եա պիւթիւ-
Նիւնտէն, եա պիր փայընտան ա-
զատ օլուր:

• Սրբազան փափ սուրբ քիլիսէ-
Նին կէօրիւնիւր պաշը, վէ տիւնեա
եիւզինտէ Յիսուս Էֆէնտիմիզին
վէքիլի օլմաղլա, Ալլահըն քէն-
տիյէ վէրտիյի գուտրէթ իլէ, Նը
քիլիսէնին խազինէսինտէն Ներո-
ղութիւնլար իհսան էտէ պիլիր:
Վէ պու Ներողութի տէտիյիմիզ՝
գուրթարըճըմըզ Յ̃սուն՝ ինսան-
լարըն պօրճու իչին, զիյատէսի իլէ
էօտէտիյի քէֆարէթի, վէ քէն-

տի սէվապլարը, վէ պիքիր վալի-տէսինին, վէ պիւթիւն սուրբ-լարըն սէվապլարընտան իպարէթ-տիր ։ Շէօյլէ քի սրբազան հայ-րապետլէր ներողութ՟ն վէրմէյլէ քրիսթիյան ճանլարա՝ կէրէք Յս՟ Էֆէնտիմիզին կէրէք սուրբլարըն սէվապլարընտան հիսսէ վէրիփ, կեօյա օ էգլիյեէթլէրի քէնտիլէր չէքմիշ, օ ապաշխարանքլարը քէն-տիլէր էթմիշ կիպի, պօրճլարը օ-լան ազապը ջէզատիր ։

Ներողութիւնուն լիակատարը պաշգա տըր, մասնականը պաշ-գա ։ Լիակատար ներողութիւն, օլան կիւնահլարըմըզ իչին, կե-րէք պու տիւնեատէ, կերէք օ-պիւրինտէ չէքիլէճէք ազապլարըն ապաշխարանքլարըն հէփսինի եօ-տէր. վէ կիւնահլարըն ազապը հագգընտան, քիշիյի մկրտութիւն-տա օլան հալէ գօր, շէօյլէ քի պիր ատամ օ հալտէ ճանընը թէս-լիմ էթսէ, տօղրու ճէննէթէ ու-չար ։

Մասնական ներողութիւն չու գատար կիւն, չու գատար եըլ իչին, եախօտ կիւնահլարընըն իւչտէ, տէօրտտէ, պէշտէ պի֊րինէ վէրիլիր. եանի չու ներո֊ղութիւն ուլա, չու գատար կիւն, չու գատար եըլ չէքէճէյի ազապ, եախօտ եա պու տիւնեատէ, եա օպիրինտէ չէքէճէյի ազապըն իւչ֊տէ, տէօրտտէ, պէշտէ, պիրի աֆվ օլունուր։

Վէ եէտի սէնէլիք, օն սէնէ֊լիք, եիւզ սէնէլիք ներողութիւն տէրլէրսէ, պիր ճան օգատար զաման քաւարանտա գալաճագ֊սա, օ ներողութիւնու ալմըղլա, օ ազապտան խէլաս օլուր։ Վէ պազը քէրրէ լիակատար ներո֊ղութիւն օլտուղու եէրտէ, սաիր մասնական ներողութիւնլար տա պուլունուրսա, լիակատար նե֊րողութիւն պիւթիւն ազապտան ազատ էտէմէտիյի իչին տէյիլ, իլլա սրբազան հայրապետլէրին պիրի պիր քիլիսէյէ, եախօտ պիր

խորանա գլյարէլթ էտէնլէրէ եւուզ ըլլըրգ ներողութիւն վէրմիշ. օ-պիրի կէլմիշ իւչ տէօրտ եւուզ ըըլ տահա արթըրմըշ, պիրի տէ կէլմիշ լիակատար ներողութիւն վէրմիշ օլուր ։ Օնուն իչին մաս-նական վէ լիակատար ներողութի-պիր եէրտէ պուլունուր ։ Պազը քէրրէ տէ լիակատար ներողու-թիւնուլա պէրապէր մասնական ներողութիւն վէրիլտիյի, լիակա-տար ներողութիւն գազանմաղա լայըգ օլմայան պուլունուրսա, պարի մասնականա նաիլ օլսուն տէյի տիր ։

Քառասնօրեայ տէտիքլէրի գըրգ կիւնլիւք ներողութիւն, քիլիսէ-նին ապաշխարութիւն գանուն-լարը իւզրէ, պազը կիւնահա գըրգ կիւնլիւք ապաշխարանք գօն-մուշ տուր, քառասնօրեայ ներո-ղութիւն ալան՝ օ ապաշխարանքը չէքմիշ կիպի, օ գատար ազապը աֆվ օլուր ։

Պունտան մա՛տա ներողութիւն

քիմի պիր եէրէ մախսուս օլուր , քիմի պիր չէյէ մախսուս օլուր , քիմի տէ ինսանա ։ Պիր եէրէ վէրիլէն օ տուր քի , եա պիր քիլիսէյէ , եա պիր խօրանա ներողութիւն վէրիլմիշ , քրիսթիյանլար օրայա զիյարէթ էտիպ , թէնպիհ օլունան տուալարը սէօյլէրլէրսէ , օ վէրիլէն ներողութիւնու գազանըրլար ։

Պիր չէյէ մախսուս օլան օ տուր քի , խաչ , միտալ , վէ թէսպիհ կիպի՝ էլտէ կէզէր չէյլէրէ վէրիլմիշտիր . օնլարը գուլլանան քիմսէլէր , օ վէրիլմիշ ներողութիւ գազանըրլար ։

Ինսանա մախսուս օլան օ տուր քի , պիր քիմսէյէ , եախօտ պիր գաչ քիմսէյէ վէրիլիր ։ Միսալ ֆիլան եղբայրութիւնա եազըլմըշ եղբայրլար , հայրապետլէրին կոնդակը իւզրէ թէնպիհ օլան իպատէթի հէր գաչ տէֆա իճրա էտէրլէրսէ , ֆիլան ներողութիւ եալընըզ օնլար գազանըր ։

Քիշի մասնական ներողութ̃ի գազանմաղա, կէրէք քի մահացու կիւնահ իչինտէ օլմայա, վէ օ ներողութ̃իւն հագգընա թէնպիհ օլունան՝ ֆիլան տուայը էթմէք, ֆիլան տօնախմբութիւնտա պուլունմագ, ֆիլան խայր ամէլի իշլէմէք կիպի՝ իպատէթլէրի իճրա էտէ ։ վէ ներողութիւնու գազանմագ իչին, ֆիլան խօրանա զիյարէթ էթմէք թէնպիհ օլունմուշ տուա, քիլիսէնին իչինտէ օ խօրանա եագըն վարամայան՝ հիչ օլմազսա եիւզինի օ թարաֆա տէօնիւփ, ներողութիւնու գօյան հայրապետին նիյեթի իւզրէ տուասըն էտէ ։

Անճագ լիակատար ներողութ̃ի գազանմասը պու իւչ շարթը իճրա էթմէք միւճէրրէտ լազըմ տըր. եանի,

1. Կէրէք քի օ քիշի Ալլահըն շնորհքունտա օլա. օնուն իչին օ կիւն, եախօտ պիր կիւն իլէրիսի՝ եիւրէքտէն փիւշման օլարագ,

խոստովանանք օլում սրբութիւն ալա։ Ընձագ հէր հաֆթա խոստովանանք օլմաղա ատէթի օլմնլար՝ մահացու կիւնահ իչինտէ օլմատրգլարընը պիլտիքտէն սօղրա, թէքրար խոստովանանք օլմաղա հաճէթ տէյիլ. սօն խոստովանանքլարը՛յլա ներողութիւն ալա պիլիրլէր, էյէր խոստովանանք օլմադ՝ օ ներողութիւնա պօրճ գօնան չարթլարտան տէյիլ իսէ։

2. Կէրէք քի օ ներողութիւնա մախսուս թէնպիհ օլան իպատէթլէրի, գօնուլան նիյեէթ իւզրէ, եէրինտէ, վագթինտէ, վէ եօլունտա թէքմիլէն իճրա էտէ. զիրա սուրբ հայրապետլէրին ներողութիւնու վէրմէտէ մուրատլարը՝ ֆիլան վէ ֆիլան չէյի էտէնլէրէ տիր. չէօյլէ.քի օ չարթլարը էքսիք էտէն, իսթէր ունութմանղլա, իսթէր պիլմէմէյլէ, հէր նէ գատար տա ահմագ օլսա, իսթէր էթմէյէ գուտրէթի օլմամանղլա, իճրատէ գուսուր էթ-

տիքլէյն , ներողութիւնս նախլ օլամազ ։

3. Կէրէք քի իւգէրինտէ օլան մահացու վէ ներելի կիւնահլա֊րըն հէր պիրինէ աճը տույուփ , նիւրէքտէն իքրահ էտէ ։ Վէ պունտան մնտա մէչհուր ա̃ծա֊բանլարըն չօղու տէր քի , հէր քէս քէնտի գուսուրէթինէ կէօրէ , սէ֊վապը խայր ամէլլէր իլէ Ալլահըն խաթըրընը խօշ էթմէյէ նիյեէթ էթմէլի տիրլէր ։ Պու սուրէթտէ ներողու̃ի գազանան նէ̃ գատար ազ օլույօր. լաքին պու ճիւմլէ իլէ եինէ հէր քէս պիրէր ազ չէյ գազանըր ։ Օնուն իչին ճանընա մուգայեէտ օլան ատամ՝ պէօյլէ պիր ազիմ քէրէմէ նաիլ օլմագ իչին, պու եօլ֊լարըն հիչ պիրինէ հաճէթսիզ օլ֊մամալը ։

Քաւարան ճանլարընա տա նե֊րողութ̃ի վէրիլիր, օնլարըն նիյեէ֊թինէ տէ ներողութիւն ալընըր ։ Լաքին տօղրու տօղրույա ազատ էթմէք իչին տէյիլ, իլլա իմտատ

նիյեէթինէ օլուր. եանի, տիւ-
նեատէ օլան քրիսթիյանլարըն
տուալարը վէ խայր ամէլլէրի ի-
լէ, օ նիյեէթ գօնուլան ճանլա-
րըն պօրճունա պէտէլ կիպի, սուրբ
քիլիսէնին խազինէսինտէն Ա-
լահա փիշքէշ սունուլուր, քաւա-
րանտան խէլաս օլմալարը նիյազ
օլունուր:

Տիւնեատէ օլանլարըն վաճի-
պի ուզրէ գազանտըղը ներողութի-
լար՝ սալթ քէնտի ճանլարընա ֆա-
իտէլի տէյիլ, իլլա սուրբ հայրա-
պետլէրին ֆիքրինճէ նիյեէթ էթ-
տիքլէրի քաւարան ճանլարընա
տա ֆաիտէսի վար. չէօյլէ քի էյէր
ալընան ներողութիւն լիակատար
ըսա, օնլարըն տա պիւթիւն ա-
զապլարը աֆվ օլունուփ, քաւա-
րանտան գուրթուլուրլար, եօգ՝ է-
յէր մասնական ըսա, չէքէճէքլէ-
րի ազապըն օգատարը աֆվ օլու-
նուր:

Անճագ ներողութի քաւարան
ճանլարընա ֆաիտէ էթմէք իչին,
կէրէք քի,

1. Վէրիլէն կօնդակտա մախ-սուս քաւարան ճանլարընա վէրիլ-միշ օլա ։

2. Կօնդակտա թէնպիհ օլու-նան շարթլարը՝ սաղլար թէքմիլէն իճրա էտէ ։

3. Ներողութիւնու ալան քիմսէ՝ քաւարան ճանլարը իչին ալըփ, օնլարա եարտըմ օլմագ նիյեթի իլէ ալա ։

Մութլու օ խայր ամէլլէրի իլէ օ սուրբ ճանլարա իմտատ էտէն քիմսէլէրէ. զիրա օնլար տա քա-ւարանտան խէլաս օլուփ, քէնտի-լէրէ էյլիք էտէնլէր իչին, Ալլա-հըն հուզուրունտա տուրմայըփ տուա էտէրլէր ։ Վէ պունտան մա՛տա պիր ատըմ պու տիւնեա-տէ իքէն, օ՛նք ճանլարա նէ գա-տար չօգ իմտատ էտէրսէ, քէնտի տէ էօլտիւքտէն սօնղրա, էյէր քա-ւարանտա պուլունուրսա, ղայրի-լէրտէն օ գատար չօգ իմտատ պու-լուր ։

Աստուածածինին եէտի խոցու եղբայ-րութեանընա եազըլան եղբայրլարա եհսան օլունան ներողութիւնլարըն ձէփ ։

1 . Ածածինին եէտի խոցու եօրթուսունտա, վէ սեպտեմբե-րին իւչիւնճիւ փազարընտա լիա-կատար ներողութիւն ։

2 . Պու եղբայրութեա պաղը օ-լան եէտի խոց խորանընա, հէր մէմ-լէքէթին եպիսկոպոսունուն թա-յեին էթտիյի՝ իֆէնտիմիզին պիր պիյուք եօրթուսունտա, վէ Ածա-ծինին իքի եօրթուսունտա զիյա-րէթ էտէնլէրէ լիակատար ներո-ղութիւն [1] ։

3 . Եէտի խոց եօրթուսուն-տան էվվէլ օլան տօգուզ կիւն

1 Սթամպօլ չէհրինտէ պու ներողու-թիւնա թայեին օլան կիւնլէր զատէյին ի-քինճի կիւնիւ, տեառնընդառաջ, վէ ա-ւետում եօրթուլարը տըր ։

տուասընտա, հանկի կին խիթէր. ան պիր տէֆ'ա լիակատար ներողութիւն, վէ օպիր կինլէրինտէ հէր կին եէտիշէր սէնէլիք, վէ եէտիշէր քառասնօրեայ ներողութիւն ։

4. Գու եէտի խոց եղբայրութիւնունու գօյան 'ոբ փիլիպպոս Պէնիցի եօրթուսունտա քի աւուստոսուն 23ինտէ կէլիր, լիակատար ներողութիւն ։

5. Գու եղբայրութիւնուն իլք մայրապետի սրբուհի Յուլիանէ Ֆալգօնէրի կոյսուն եօրթուսունտա, քի յունիսին 19ունտա կէլիր, լիակատար ներողութիւն ։

6. Աճածինին խոցլարը իւզէրինէ եըլտա պիր տէֆա պիր սաաթ մոածական էտէնէ, լիակատար ներողութիւն ։

7. Հէր սէնէ լաթինլէրին մեռելոց հաֆթասընտա, էօլմիւշ եղբայրլար իչին' եղբայրութիւն էթտիյի յիշատակութիւն կինիւ, լիակատար ներողութիւն ։

8. Հէր եղբայրըն եէտի խոց հանդերձինի ալըփ, եղբայրութիա եազըլտըղը կիւն, քէնտի նէֆսի-նէ լիակատար ներողութիւն ։

9. Պիր այ թէքմիլ՝ հէր կիւն եէտի խոց թէսպիհինի չէվիրիփ, այըն իչինտէ պիր իսթէտիյի կիւն խոստովանանք օլուփ սրբութիւն ալտըգտա, լիակատար ներողու-թիւն ։

10. Հէր քիմ քի էօլիւմ սա-աթինտէ հանդիսական արձա-կում ալըրսա. տախի եղբայրու-թիւնա եազըլմըշ տէյիլ իսէ պի-լէ, կիւնահլարընտան թէօվպէ էտիփ, եղբայրութիւնա եազըլմա-ղա նիյեէթի օլտուղունա նիշան վէրիրսէ, եախօտ գապիլ իսէ օ սաաթտա եազըլըփ՝ հանդերձի ալըրսա, օ հանդիսական արձա-կումու ալտըգտա, լիակատար նե-րողութիւն գազանըփ, պիւթիւն կիւնահլարը աֆվ օլուր. վէ էօլ-տիւքտէ օ հանդերձ իւզէրինտէ կէօմիւլմէլի տիր ։

11. Օն իւչիւնճի Բենեդիկ-տոս փափ, Ա՟ծածինին եէտի խոց խորանընա քաւարան ճանլարը ի-չին, տաիմա վէ հէր կիւնէ ներո-ղութիւն վերմիշ տիր ։

12. Հէր քիմ քի եէտի խոց խորանընա զիյարէթ էտիփ, ի-պատէթլէ տուա էտէրսէ, Բօմա չէհրինին եէտի պիւյիւք քիլիսէ-սինէ պյաղըյլա զիյարէթ էթմիշ կիպի, օ քիլիսէլէրին զիյարէթինէ վէրիլէն սայըսըզ ներողութիւն-լարը գազանըր ։

13. Պազը խասթէլիք վէ ղայ-րը հաք սէպէպ իլէ՝ քիլիսէյէ կի-տէմէյէնլէր՝ քիլիսէնին զիյա-րէթի եէրինէ, խոստովանահայր-լարընըն րէյի իլէ, պիր ղայրի խայր ամէլ իշլէտիքտէ, պու ներողու-թիւնլարը գազանըմաղա, օն իւ-չիւնճի Կղեմէս փափ էֆէնտի-միզ իզին վերմիշ տիր ։

14. Քիլիսէտէ հէր քէշ քէն-տի օրհնել օլմուշ Թէսպիհի իւ-զէրինտէ հէր հայր մեր վէ հէր

ողջոյն սէօյլէտիքճէ, հէր պիրին-
տէ իքի եիւզ կիւնլիւք նեբողու-
թիւն գազանըր ։

15. Պու հայր մեր ողջոյն ղայրի
եէրտէ տէ սէօյլէմէյլէ օ նեբողու-
թիւն գազանըլըր. անճագ պիւյ-
իւք փէրհիզ կիւնլէրի իլէ երըրն
ճումա' կիւնլէրինտէ ։

16. Քիլիսէտէ օլմայարագ, վէ
երըրն հէր կիւնիւնտէ, հէր հայր
մեր վէ ողջոյն սէօյլէտիքճէ, հէր
պիրինտէ եիւզ կիւնլիւք նեբողու-
թիւն գազանըլըր ։

17. Թէսպիհի թէքմիլ չէվիր-
տիքճէ, եիւզ երըրզ նեբողութիւն
գազանըլըր ։

18. Եէտի խոց թափօրունտա
պուլունանլարա լիակատար նեբո-
ղութիւն վար, վէ պունա քէզալիք
տահա չօք նեբողութիւնլար վար
քի, ուզուն էթմէմէք իչին իշա-
րէթ օլունմամըշ տըր ։

Պու նեբողութիւնլարըն հէփի-
սի՝ քաւարան ճանլարը իչին տէ
այըրնա պիլիր. անճագ ալանըն

նէյնէյթի օնլար իչին օլմալը ։

Գունլարտան մա՛տա պու եղ-բայրութինա եաղըլանլար, կէ-րէք Բօմատաքի պիւյիւք եղբայ-րութիւնուն, կէրէք սաիր եէրլէր-տէ օլան եէտի խոց եղբայրու-թիւնլարընըն սէվա՛պլարընա հիս-սէտար օլուրլար ։

Անճագ քիչի պու նէրողութիւն-լարա նաիլ օլմաղա, էյէր միակա-տար նէրողութիւն ուսա, կէրէք քի ինպլթիտա խոստովանանք օ-լուփ, սրբութիւն ալա. վէ կէրէք միակատար, կէրէք սաիր նէրողու-թիւնլարտա, Աճածինին աճըլա-րընըն պիրինի տիւշիւնէրէք եէտի հայր Մէր վէ եէտի ողջոյն սէօյլէյիփ սուրբ ուգղափառ քիլիսէ վալիտէ-միզին պիւյիւմէսի, վէ հէրետի-կոսլուգլարըն տիւնեա եիւզիւն-տէն գալգմասը իչին, վէ տինսիզ-լէրին տինէ կէլմէսի իչին, վէ կիւ-նահքեարլարըն թէօվպէյէ կէլ-մէսի իչին, վէ փատիշահլարըն պարըշըգ օլմասը, վէ սրբազան

Ռուսիա հայրապետինին ճաշամասը իչլին, հէր տիւրլիւ ներողութիւնու ալմատա տուա էթմէլի ։

Աճածին վալըտէտիզին էէտի խոց էղբայրաթլանանա էադըլան էղբայրլար, որբաղան հայրապետլէրին էհսան էթտիկի տէրէճէլէրէ վէ ներողութիւնլարա նաիլ օլմագ իչին, թութաճագ գանունլարը պէյան ։

1. Եղբայրութիւնա ճագըլըրփ, հանդերձի ալտըգլարը կիւն, իպթիտա խոստովանանք օլուփ, սըրբութիւն ալմալը տըրլար ։ Վէ չունու տիւշիւնմէլի տիրլէր քի, օ մուպարէք սաաթտա կէօյլէր սուլթանընա գուլ ճագըլըրփ, օլ ուլու սուլթանըն աղիզ էվլատը Յիսուս Էֆէնտիմիզին սէյասէթինտէ վէ էօլիւմիւնտէ, օ աճըգլը վալիտէնին չէքտիկի աճըլարը՝ տաի-

մա խաթըրա կէթիրէճէք խոր-
հըրդաւոր րուպայը թագընա-
ճագլար ։

2 . Օ հանդերձի տախմա իւ-
զէրլէրինտէ թաշըյըփ , օնունլա
մէզարա կիրմէլի տիրլէր . վէ օ
հանդերձ էսքիտիյի հալտէ , պիր
եէնիսինի եափըփ թագընմալը
տըրլար . անճագ թէքրար օրհնել
էթտիրմէյէ հաճէթ տէյիլ ։

3 . Հէր քէսին օրհնել օլմուշ
պիր թէսպիհի օլմալը տըր ։ Պու
թէսպիհ եէտի տուն , վէ հէր
տունտա եէտիշէր ողջոյն օլուր ։

4 . Հէր կիւն եէտի հայր մեր վէ
եէտի ողջոյն , վէ ճումա՝ կիւթիւն
օ օրհնեալ թէսպիհի պիւթիւն
սէօյլէյիփ , Ածածինին աճըլարը-
նըն պիրինի տիւշիւնմէլի ։

5 . Եղբայըրլարըն պիրի էօլիւր-
սէ , ճանը իչին եէտի հայր մեր եէ-
տի ողջոյն սէօյլէմէլի տիրլէր . օնուն
իչին էօլէնին ագրապալարը եղբայ-
րութիւնուն մեծաւորունա խա-
պէր վէրմէյէ պօրճլու տուրլար

քի, օ տա եղբայրլարա խապէր վէրէ :

6. Սեպտեմբերին իւչիւնճիւ փազարընտա Ածածինին եէտի խոց ժամլարը վէ պատարագը թէքրար սէօյլէնիր. օ կիւնտէ օլան լիակատար ներողութիւը գազանմազ իչին, եէտի խոց խորանընտա օլան տօնախմբութիւնտա պուլունմալը:

7. Ածածինին հէր եօրթուսունտա, եանի յղութիւ, ծնունդու, ա̃նընդառաջ, վերափոխում, վէ խուսուսա պու ազիմ պաշտպանըմըզըն եէտի խոցու տօնախմբութիւնունու էթտիյիմիզ՝ ծաղկազարդ փազարընըն իլէրիսի ճումա վէ Ածածինէ քէնտիմիզի պէյէնտիրիփ, օլան լիակատար ներողութիւնլարա լայըգ օլմազ իչին խոստովանանք օլուփ սրբութիւն ալմալը տըրլար :

Վէ պու եօրթուլարը լայըգ իւզրէ էթմէք իչին; էվվէլիսի կիւնլէրի ծոմ թութմալը տըր-

լար. եախուտ ծոմ թութամայան-լար, օ կիւնլէրտէ պիր ղայրի խայրամէլ իշլէմէլի տիրլէր:

8. Եէտի խոց խորանընա սըգ-ճա սըգճա զիյարէթ էտիփ, կէ-րէք քէնտիլէր իչին. կէրէք էլլէր իչին, վէ կիւնահքեար ճանլարըն թէօվպէյէ կէլմէսի իչին, Ալլահ Էֆէնտիմիզէ, վէ կոյս Մարիամ վալիտէմիզէ՝ իպատէթլէ տուա էթմէլի տիրլէր:

9. Ցուգարա եղբայրլարա գար-տաշ մուհապպէթի իլէ եարտըմ էթմէլի տիրլէր:

10. Էօլիւմ սաաթինտէ, եէ-տի խոց հանդերձի օլանլարա, պէշինճի Պօղոս փափըն վէրտիյի լիակատար ներողութիւնու ալըփ, պիւթիւն կիւնահլարընըն աֆվը-նա նաիլ օլմազ իչին, հանդիսա-կան արձակումու՝ իզնի օլան քա-հանատան ալմալը տըրլար:

11. Եէտի խոցուն պիւյիւք եօրթուսունտան էվվէլ օլան՝ տօ-գուզ կիւն տուատա հէր կիւն

պուլունմալը տըրլար . վէ պիր հագ սէպէպ իլէ պուլունամայան օլուրսա, էվլինտէ էթմէլի տիր ։

12. Հասմը քէլամ Ա̃ծածինին նէտի խոցունա էլլէրի իպատէթէ կէթիրմէյէ, հէր քէս էլինտէն կէ-լէնի էթմէլի տիր։

13. Կէրչի հէր մէմլէքէթտէ նէտի խոց հանդերձի ալմըշ քիմ-սէլէր վար, լաքին քիլլիսէ գա-նունլարը իւզրէ՝ նէտի խոց եղ-բայրութիւնու օլմայան վիլայէթ-լէրտէ, պագը իզնի օլան քահա-նալարտան հանդերձի ալանլար, եղբայրութիւնա վէրիլէն ներողու-թիւնլարը գազանա պիլիրլէր . ան-ճագ քիլլիսէ գանունլարը իւզրէ եղբայրութիւն օլան եէրտէ պու ներողութիւնլարը գազանմագ ի-չին, օ եղբայրութիւնա խագըլմալը տըրլար ։

Պու գանունլարը թութմայան-լար՝ օլան սէվապլարտան քէրէմ-լէրտէն վէ ներողութիւնլարտան մահրում օլուր ։

Դու պապտէ եղբայրլարըն երլ-
տան երլա վէրտիքլէրի սատագա,
եէտչի խոց խորանընըն մէսարիֆի-
նէ, եղբայրութինուն գիյնէթլէ-
րինէ, վէ եէտի խոցուն տօգուզ
կիւն տուասընըն հէր կիւնիւնտէ,
վէ իքի եօրթուսունտա, սաղ վէ
էօլմիւշ եղբայրլարըն նիյեէթի-
նէ սէօյլէնէն պատարագլարա, վէ
եինէ էօլմիւշ եղբայրլարըն ճանը
իչին սէնէտէ պիր տէֆա՛ քի
պունտան սօնըրա լաթինլէրին
մեռելոց հաֆթասը իչինտէ սէօյ-
լէնէճէք՝ պատարագ վէ քաւա-
րանըն մասրաֆլարընա սարֆ օ-
լունուր ։

ԵԷՏԻ ԽՈՑՈՒՆ

Տօփոառշ չէան տռառաւուընըն Բարբը:

Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, ամէն:

Ե՛կ ո՛վ Հոգի, լի՛ց զսիրտ ծառայից քոց, և զհուր սիրոյ քո բորբոքեա՛ ՚ի նոսա:

Առաքեա՛ զՀոգի քո և ստեղծի՛ր.
Եւ նորոգեսցես զերեսս երկրի:
Ողջեա՛ զժողովուրդ քո.
Զոր ստացար ՚ի սկզբանէ:
Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց.
Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ:
Տէր ընդ ձեզ.
Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Աղօթք։

Աղաչեմք զքեզ տէր, լուսաւո֊ րեա՛ զմիտս մեր լուսով պայծա֊ ռութեան քո, զի կարասցուք տեսանել զոր պարտ է առնել, և զուղիղն գործել ՚ի ք՟ս յ՟ս ՚ի տէր մեր. Ամէն։

կէլին իմտի ազիզ գարտաշլար, Էֆէնտիմիզ Յիսուսուն սիյասէթինտէ վէ եօլիւմիւնտէ վալիտէմիզ կոյս Մարիամըն չէքտիյի պաշըը ճէտի ահըյը տիւշիւնէրէք, լայըգ օլան իպատէթլէ թէսպիհինի չէվիրէլիմ։

Իլք տունունտա կոյս Մարիամ վալիտէմիզ ազիզ էվլատընը տաճարտա, իխթիյար Սբ Սիմէօնուն գուճաղընա վէրտիքտէ, օլ ազիզ իխթիյար՝ պու պիր պըչագ տըր քի, սէնին եիւրէյինի եարալայաճագ տէյի, Էֆէնտիմիզին չէքէճէյի սիյասէթլէրի խապէր վէրտիքտէ, պիքիր վալիտէմիզին եիւրէյինէ տօգունան ահըյը տիւշիւնէլիմ։

Պիր հայր մէր վէ եէտի ողջոյն։

Ո՛վ սիրելի եղբարք, կ'աղաչեմ որ ջերմեռանդութեամբ ըսենք մեր ցաւագին մօր Մարիամայ կուսին եօթն ցաւոց պսակը, մտածելով իրեն գլխաւոր եօթը վէրքերը, որ ունեցաւ իր միածին որդւոյն Յիսուսի չարչարանաց ու մահուան ատենը ։

Առաջին մասը ըսած ատեննիս մտածենք երանուհւոյ կուսին Մարիամայ առաջին ցաւը՝ որ ունեցաւ երբոր իր սիրելի որդին տաճարը ընծայեց ու սուրբ ծերունին Սիմէոն անիկայ գիրկը առած իրեն ըսաւ. « Եւ ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր » . իմացընելով անոր Տեառն մերոյ չարչարանքները ։

Հայր մեր մը ու եօթը ողջոյն ։

Տուաւ։

Եա՛ մէրհամէթլի վալիտէ, քի Սիմէոնուն սանա խապէր վէրտի-յի՝ սէվկիլի էվլատընըն եօլու-մունու սէն խաթըրընտան չըգար-մայըփ, տաիմա աճըսըն չէքտիյին կիպի, պանա օլ ազիզ էվլատըն-տան լութֆ ալը վէր քի պէն տէ եօմրում օլտուգճա, քէնտի եօլէ-ճէյիմի՝ ֆիքրիմտէն եիւրէյիմտէն ասլա չըգարմայըփ, տաիմա կիւ-նահտան կէրի տուրայըմ։

Իքինճի տուանտա, զալիմ Հէ-րովդէս, կոյս Մարիամըն սէվկի-լու էվլատընը եօլտուրմէք գաս-տըյլա արատըղընտա, ալըփ Մը-սըրա գաչտըղը զաման, եիւրէ-յինտէ տույտուղու աճըյը տիւ-շիւնէլիմ։

Պիր Հայր մեր վէ եէտի ողջոյն։

Աղօթք։

Ո՛վ գթած Մայր, կ'աղաչեմ քեզի, ինչպէս որ դուն սիրելի որդւոյդ Սիմէոն ծերունիէն գուշակուած մահը միշտ աչքիդ առջին ունենալով կը ցաւէիր, ինծի համար ալ սիրելի որդիէդ շնորհք խնդրէ, որպէս զի մեռնելու օրս միշտ մտածելով մեղքէն զգուշանամ։

Երկրորդ մասին մտածենք սուրբ կոյս Մարիամայ սաստիկ ցաւը՝ որ ունեցաւ երբոր սիրելի զաւակը Հերովդեսին ձեռքէն ազատելու համար ստիպուեցաւ Եգիպտոս փախչիլ։

Հայր մեր մը ու Եօթը ողջոյն։

Տօսա։

Եա՛ մուհապպեթլի վալիտէ,
Հերովդեսին խըշմընտան ազիզ.
եվլատընը գուրթարմագ իչին,
Մըսըրրա գաչտըղըն զամանն՝ չէքտի-
յին անըլար իչին օլտուն, պանա
տա լութֆ ալը վէր քի, պու տի-
նեանըն թեհլիքելի եօլճուլու-
ղունտա՝ տիւշմէնլէրիմին գաստըն-
տան էմին օլուփ, ախրէթէ սելա-
մէթ վարա պիլէյիմ։

Իւչիւնճիւ տուննտա, Հայր Յով-
սէփ իլէ պէրապէր Աճամին վա-
լիտէմիզ՝ Երուսաղէմ չէհրինտէ
զատիկ էթմէյէ կէլիփ, պիր տա-
նէ եվլատընը օնտա ղայպ էթ-
տիքտէ, արայըփ պուլունճայա-
տէք, իւչ կիւն չէքտիյի անըլարը
տիւշիւնէլիմ։

Պէր հայր մեր վէ էէտի ուշյաչն։

Աղօթք։

Ո՛վ Մայր սիրելի, կ'աղաչեմ ան սաստիկ ցաւերուդ համար՝ որ ունեցար երբոր սիրելի զաւակդ Եգիպտոս փախուցիր Հերովդեսին բարկութենէն խալըսելու համար, շնորհք առ ինծի, որպէս զի աս աշխարհքիս վրայ վտանգաւոր ճամբորդութեանս ատենը՝ թշնամւոյն որոգայթներէն ապահով ըլլամ, ու յաւիտենական կեանքը հասնիմ։

Երրորդ մասին մտածենք մեր մօրը սուրբ Աստուածածնայ երեք օրուան քաշած ցաւը, երբոր սուրբ Յովսեփայ հետ զատկի տօնին համար Երուսաղէմ՝ գացած ատենը իր միածին որդին Յիսուսը կորսընցուց։

Հայր մեր մը ու Եօթը ողջոյն։

Տուա :

Եա՛ կիւնահքեարլարըն սըղընաճագ մեքեանը մերհամեթլի վալիտէ, սէնին օ կիւնլէրտէ չէքտիյին աճըլար իչին օլսուն, պանա քէրէմ էյլէ քի, սէնին աղըր էվլատըն՝, կիւնահլարըմ սէպէպի իլէ, պու պրագըփ չըգտըղը կիւնահքեար եիւրէյէ թէքրար կէլսին. վէ սէն քէնտի մուհապպէթինին պանա պիր զէրրէսինի իհսան էյլէ քի, պիր տահա Ցնումու էլտէն գաչըրմայըփ, էօմրիւմ օլտուգճա եիւրէյիմտէ սագլայըմ։

Տէօրտիւնճիւ·տուննտա, սէվկիւլիւ էվլատը պիզիմ սէլամէթիմիզ իչին՝ մըխլանաճագը խաչը, օմուզունա եիւքլէնմիշ Գողգոթա տաղընա չըգարքէն, մուհապպէթլի վալիտէսի րասթ կէլտիյի զաման եիւրէյինտէ տույտուղու աճըյը տուշիւնէլիմ։

Պէր հայր մեր վէ Եէտի ողջոյն :

Աղօթք։

Ո՛վ Մայր գթած ու ապաւէն մեղաւորներու, այն երեք օրերը կրած դառն կսկիծներուդ համար քու սիրելի որդիդ աղաչէ, որ նորէն դառնայ իմ սիրտս գայ, ուսկից մեղքերուս պատճառաւ հեռացած էր, ու քու սիրոյդ մէկ կայծը տուր ինծի, որ մէյմ՛ալ Յիսուսը սրտէս չհեռացընեմ, հապա մինչեւ ետքի շունչս զինքը սրտիս մէջ պահեմ։

Չորրորդ մասին մտածենք մեր գորովագութ Մօր ունեցած ցաւը, երբոր պատահեցաւ իր սիրելի որդւոյն, որ խաչը ուսը առած Գողգոթա կ՛երթար խաչուելու մարդկային փրկութեան համար։

Հայր Մեր մը ու Եօթը ողջոյն։

Տուա :

Եյ ազիզ վալիտէ, սէն սէվկիւ-
լիւ էվլատընըլա պէրապէր Գողգո-
Թայա չըգտըքըէն՝ տէօքտիւյիւն
կեօզ եաշլարըն հիւրմէթինէ օլ-
սուն ; պանա լութֆ ըլէ վէր քի,
Էֆէնտիմին պանա կէօնտէրտիյի
խաչլարը, պէն տէ սապըր ըլէ
կէօթիւրէ պիլէյիմ:

Պէշինճի տուանտա, կոյա Մա-
րիամ ազիզ էվլատընըն հէր եա-
նընտան գանլար ագարագ, խաչ-
տան աշաղը ասըլը կէօրտիւքտէ,
եիւրէյինի տաղլայան զալիմ ա-
ճըսընը տիւշիւնէլիմ:

Պիր հայր մեր վէ եէտի ողջոյն :

Տուա :

Եյ տէրտլի վէ աճըգլը վալի-
տէ, սէն պիր տանէ ազիզ էվլա-

Աղօթք

Ո՛վ սուրբ Մայր, ան դառն ար- ցունքներուդ համար, որոնք սիրե- լի զաւկիդ հետ մէկտեղ Գողգո- թա ելած ատենդ թափեցիր, շը- նորհք ընդունէ ինծի համար՝ որ ես ալ Աստուծմէ եկած աս աշխարհ- քիս նեղութիւնները համբերու- թեամբ տանիմ։

Հինգերորդ մասին մտածենք սուրբ կոյս Մարիամայ սաստիկ ցաւը, երբոր տեսաւ սիրելի զա- ւակը խաչէն կախուած, որուն բո- վանդակ մարմնոյն ամէն կողմանէ արիւններ կը վազէին։

Հայր մեր մը ու եօթը ողջոյն։

Աղօթք։

Ո՛վ վշտալից ու ցաւագին Մայր, ան ցաւերուդ համար՝ որոնց տա-

տընըն խաչ իւզէրինտէ՝ պունճա
սիյասէթ իլէ, վէ եօյլէ րէզա-
լէթ իլէ, վէ էն քէօթիւ գապա-
հաթլըյա ինքեար օլունմայան
խարտըմլարտան պիլէ մահրում՝
ճան վէրտիյինի կէօրտիւքտէ, նա-
զիք եիւրէյինտէ տույտուղուն ա-
ճըլար իչին օլսուն ; օ խաչ իւզէ-
րինտէ ասըլը էվլատընտան պանա
քէրէմ ալը վէր քի, պէն տէ հէր
սէվտամը խաչա մըխլայըբ, կէրէք
օնուն, կէրէք սէնին իմտատընըզ-
լա, եօմրիւմիւ պիր էյի վէ խայըր-
լը եօլիւմ իլէ թէքմիլ էտէ պիլէ-
յիմ։

Ալթընճը տունտա, Աճածի-
նին ազիզ էվլատընը պէօյլէ զալի-
մանէ էօլտիւքտէն սօնըրա խաչ-
տան էնտիրիփ, մուպարէք գուճա-
ղընա վէրտիքլէրինտէ, եիւրէյինի
փարալայան աճըլարը տիւշիւնէ-
լիմ։

Պիր հայր Մէր Հէ Էէփէ ողջոյն։

րաւ գորովագութ սիրտդ՝ երբոր տեսար քու սիրելի որդեակդ այնչափ չարչարանքներով ու անարգանօք խաչին վրայ մեռած, ու չարագործներէն ալ աւելի ամէն օգնութենէ զրկուած, նոյն խաչեալ որդիէդ ինծի համար շնորհք խընդրէ՝ որ ես ալ ամէն կիրքերս խաչը բեւեռելով, թէ՛ անոր ու թէ՛ քու օժանդակութեամբդ իմ կեանքս բարի մահուամբ մը կատարեմ։

Վեցերորդ մասին մտածենք սուրբ Աստուածածնայ դժնդակ ցաւերը, երբոր դառն մահուամբ մեռած որդին խաչէն իջեցընելով անոր սուրբ գիրկը տուին։

Հայր մեր մը ու Եօթը ողջոյն։

Տառա ։

Եա՛մ աճըղլը ազիզ վալիտէ, սէ-նին՝ պու թէսէլլա գապուլ էթ-մէզ աճըլարըն իչին օլսուն, սէն պանա սօն սաաթիմտէ ցնումու խուրէչյիմէ ալմազ թէսէլլասընը այը վէր քի, էօլտիւքտէն սօնղրա վարըրփ ճէննէթտէ ցնումա թէք-միլէն նաիլ օլայըմ։

Եէտինճի տուննտա, աճըղլը Ածածին վալիտէ սէվկիւլիւ էվլա-տընըն մուպարէք թէնինի մէզարա կէօթիւրտիւքտէ, չէքտիյի աճըյը տիւշիւնէլիմ։

Պէր հայր մէր հէ Եէփի օղլոյն ։

Տառա ։

Եա՛մ սէվկիւլիւ վալիտէ, ազիզ էվլատընը մէզարա կէօմիւփ, էվ-լատտան մահրում, տուլ, վէ խա-

Աղօթք ։

Ո՛վ ցաւագին Մայր, անմխի-թար ցաւերուդ համար խնդրէ ինծի համար ան մխիթարութիւ-նը՝ որ կենացս ետքի ժամը կարե-նամ ունենալ իմ սրտիս մէջ Յի-սուսը, ու մեռնելէս ետքն ալ ար-քայութեան մէջ կատարելապէս զինքը տեսնելու արժանի ըլլամ ։

Եօթներորդ մասին մտածենք ցաւագին մօր Աստուածածնայ ցաւերը՝ զորոնք կրեց երբոր իր սիրելի որդւոյն սուրբ մարմինը գերեզմանը դրին ։

Հայր մեր մը ու Եօթը ողջոյն ։

Աղօթք ։

Ո՛վ Մայր սիրելի, ան ցաւե-րուդ համար՝ որ ունեցար երբոր սիրելի որդիդ գերեզմանը դրին՝

լընըզ գալտըղընտա եիւրէյինտէ տույտուղուն աճը իչին օլսուն, պանա հայաթտէ իքէն կիւնահլարըմըն աֆվընը այը վէրիփ, էօլիւմ սաաթիմտէ խարտըմընը քէրէմ էյլէ քի, նէ սաղլըղըմտա, նէ էօլիւմ սաաթիմտէ, աղիզ էվլատընըն լութֆունտան մահրում օլմայըմ։

Կոյս Մարիամ Ածածին՝ պու աճըլարը արասընտա տէօքտիւյիւ կէօզ եաշլարը նիյեէթինէ, իւչ ողջոյն սէօյլէյէլիմ քի, պիզ տէ կիւնահլարըմըզ իչին էօյլէ եիւրէքտէն կէօզ եաշը տէօքմէյէ գատըր օլալըմ։

Իւչ ողջոյն։

Թէսպիհի տէվիրտիքտէն սօնրա Ածածինէ մագպուլ օլմագ իչին տուա։

Եա՛ կոյս Մարիամ Ածածին, պէն սէնին գուլուն օլմաղա կէրչի լայըգ տէյիլ իմ, լաքին՝ սէնին

զաւկէդ զուրկ ու որբեւարի մինակուկ մնալով, հիմակ իմ մեղքերուս թողութիւն ընդունէ, ու մահուանս ատենն ալ ինծի օգնութեան հասիր, որպէս զի կենդանութեանս ու մահուան ժամանակը քու որդւոյդ շնորհքներէն չզըրկուիմ։

Երեք ողջոյն ըսենք կոյս Մարիամ Աստուածածնայ ցաւերուն համար, որպէս զի մենք ալ մեղքերնուս վրայ սրտանց լալու արժանի ըլլանք։

Երեք ողջոյն։

Աղօթք Մարիամ Աստուածածնայ պատկը ընծայէն ետքը։

Ո՛վ կոյս Աստուածածին Մարիամ, իրաւցընէ ես անարժան եմ քեզի ծառայ ըլլալու, բայց քու

ազիմ մերհամեթինէ կիւվենիփ, հիզմեթինտէ օլմագ. արզուսույլա, սէնի քէնտիմէ վալիտէ, վէ էվ-լատընըն խանընտա չիֆաաթճը թութմուշում ։ Շու մուպարէք պատկերինին էօնիւնտէ խէրէ գա-փանըփ, պունտան պէօյլէ սէնին հիզմեթինտէ, սանա իզզէթ էթ-մէտէ, պէն գուսուր էթմէտիյիմ-տէն պաշգա, էլլէրէ տէ սանա հիզ-մէթ էթտիրիփ, սէնի սէվտիրմէ-յէ ճահտ էտէյիմ։ Անճագ սէն խա՛ մերհամեթլի վալիտէ, պէնիմ գուրթարըճըմ վէ սէնին էվլատըն Յիսուսուն սիյասէթլէրինտէ վէ էօլիւմիւնտէ չէքտիյին աճըլարըն նիյեթինէ՝ պու սէօյլէտիյիմ թէսպիհի գապուլ էտիփ, ազիզ էվլատընա օլան մուհապպէթին իչին օլսուն, վէ չէքտիյի սիյասէթ-լէրի վէ էօլիւմիւ վագթինտէ՝ տէգքտիւյիւն կէօզ եաշլարը իչին օլսուն, պէնիտէ հէր տաիմ սանա ի-պատէթլի օլան գուլլարընըն սըրա-սընա գօ. վէ պանա էվլատընտան

գթութեանդ պատուիրելով ու քե-
զի ծառայելու փափաքելով կ'ըն-
տրեմ զքեզ ինծի մայր ու բարե-
խօս որդւոյդ քովը։ Արդ՝ սուրբ
պատկերիդ առջին ինկած կ'ա-
ռաջադրեմ՝ որ ասկից ետքը չէ
թէ միայն քեզի ծառայեմ ու զքեզ
պատուեմ, հապա նաեւ ջանամ՝
որ ուրիշներն ալ քեզի ծառայեն
ու զքեզ սիրեն։ Այլ դու, Մայր
գթած, ընդունէ աս պզտիկ ան-
ցաւերուդ համար, որոնք քու սի-
րելի որդեկիդ Յիսուսի փրկչին
չարչարանաց ու մահուան ատեն
կրեցիր. ու աս սիրելի որդւոյդ
վրայ ունեցած սիրոյդ եւ անոր
չարչարանաց ու մահուան ժամա-
նակը թափած արցունքներուդ
համար իս ալ քու ջերմեռանդ
ծառայներուդ կարգը ընդունէ.
ու նոյն որդիէդ ինծի համար շը-
նորհք խնդրէ, որ ասկից ետքը խոր-
հրդով, բանիւ ու գործով Աստու-
ծոյ ու քեզի անհաճոյ ըլլալու բան

լութֆ այլը վէր քի, պէնիմ պուն-
տան պէօյլէ ֆիքրիմտէ, տիլիմտէ,
վէ ամէլիմտէ, կէրէք Ալլահըմըն,
կէրէք սէնին կէօզիւնէ չիրքին
կէօրիւնէճէք չէյ օլմասըն. վէ էօ-
լիւմ սաաթիմտէ պէնի խաթըրըն-
տան ճաա էթմէ. ամին։

Կայր առ խաչէն տուաասընը սէօյլէմէ-
տէն, ամէնուն Հաւատացեալին պաշտ-
պանութեանը տէվէմէ իչէն
պուտա։

Եա՛ մէրհամէթլի վալիտէ,
չունքի սէնին աճըլարըն, աղըզ
էվլատընըն սըխյասէթլէրի իլէ պէ-
րապէր իտի, եիւրէքյինի տէլէն ա-
ճըլարըն էն պիւյիւյիւ, սէվկիւլիւ-
պիր տանէ էվլատըն խաչտան ա-
շաղա պօյնունու պիւքիւփ, մու-
պարէք ճանընը Ալլահ պապասընա
թէսլիմ էթտիյինի կէօրտիւյիւն-
տէ, տույտուղուն ղալըմ աճընըն

մը չընեմ եւ մահուանս առենն ալ
խս մի թողուր․ ամէն։

Կայր առ խաչին ընթէն յառաջ, Մեր ցաւագին Մօր պաշտպանութեանը խնդրելու համար։

Ո՛վ մայր գթած, քու ցաւերդ սիրելի զաւկիդ չարչարանքներուն հետ մէկ էին, արդ՝ ամենէն աւելի սիրտդ վիրաւորող սաստիկ ցաւերուդ համար՝ որ կրեցիր՝ երբոր սիրելի միածին որդիդ խաչին վրայ գլուխը ծռած Աստուծոյ Հօր իր սուրբ հոգին աւանդեց, ո՛վ գթած բարեխօս մեղաւորաց, ինչպիսի եռանդով որ սիրելի որդւոյդ

հիւրմէթինէ օլսուն, սէն կիւնահ-
քեարլարըն մէրհամէթլի չիֆա-
աթճըսը, օ սաաթտա ազիզ
էվլատընըն եանընտա՝ նէ՜ ճանտան
մուհապպէթ իլէ պուլունտուն ու-
սա, պէնիմ տէ տունեատէն ախ-
րէթէ կէօչէճէյիմ չէթին սաա-
թիմտէ, փորձութիւնլար իչինտէ
չալգանըան շու սէֆիլ ճանըմըն եա-
նընտա, օ մուհապպէթ իլէ պու-
լունուփ իմտատ էյլէ։ վէ պէլքի
օ սաաթիմտէ տիլիմ պաղլանըփ,
սէնին վէ էվլատըն Յիսուս իսմինի
վէրէմէզ օլուրսամ, իշտէ չիմտի
պու սաաթտէ սէնին բարեխօսու-
թիւնլա հէմ տիլտէն, հէմ եիւ-
րէքտէն՝ իմտատըմա չաղըրըր, սէ-
նին այագլարընա գափանըր, եա
աճըգլը վալիտէ, կէրէք հոգևոր
կէրէք մարմնաւոր թէհլիքէլէրիմ-
տէ եարտըմընը տիլէյէրէք, տիզ
իւսթիւնտէ չէօքլէ նիազ էտէրիմ։

քովը կեցար, նոյնպիսի սիրով ին-
ծի ալ օգնութեան հասիր աս աշ-
խարհքէս ելլելու ատենս փորձու-
թիւններով տագնապեալ խեղճ
հոգւոյս դժուարին ատենը։ Գու-
ցէ նոյն ժամանակը լեզուս կա-
պուելով՝ քուկին եւ որդւոյդ Յի-
սուսին անունը կանչելու կարող
չըլլամ, հիմակուընէ աս ժամս բեր-
նով ու սրտիւ քու բարեխօսու-
թիւնդ ինծի կը խնդրեմ, ու քու
ոտուըներդ ինկած, ով Մայր ցա-
ւագին, կ'աղաչեմ՝ թէ հոգեւոր
և թէ մարմնաւոր վտանգներու
մէջ ինծի օգնես. եւ ահա ծունկի
վրայ աստանկ կը պաղատիմ։

Կայր առ խաչին մայր ցաւագին
արտասուալից և տրտմագին
մինչ էր զփայտէ կախեալ որդին։
Ընդ սիրտ նորա յոյժ սաստկագին,
հառաչանօք կոծեալ ուժգին,
ընդ մէջ էանց սուր երկսայրին։
Զիա՜րդ թախծեալ և վշտագին
էր Մարիամ երանելին.
մայրն Յիսուսի տեառն միածնին։
Որ վշտանայր և աշխարէր,
յոյժ թողացեալ մինչ տեսանէր
'ի գանս զորդին՝ որ ազնիւն էր։
Որպիսի սիրտ կարծր ոչ ողբայր.
թէ տեսանէր զՔրիստոսի մայր՝
որ 'ի տանջանս համբերմամբ կայր։
Ո՛վ կարէր գոլ ոչ տրտմակից
բարեպաշտի մօր ողբակից.
որ միածնին էր ցաւակից։
Վասն մեղաց ազգին հարեալ,
ետես զՅիսուս 'ի գանս մատնեալ,
և տանջանացն հնազանդեալ։
Ետես զորդին իւր սիրելին՝
մեռեալ անտես եղեալ բնաւին,
մինչ արձակեաց զիւր ըզհոգին։
Մայր իսկուհի աղբիւր սիրոյ,
տուր զօրութիւն ցաւոց զգալոյ,
ընդ քեզ հեղուլ զարտօսր լալոյ։

Տուր զի սիրտ իմ բորբոքեսցի
'ի Քրիստոսի սէրն վառեսցի,
զի ընդ անձն իմ նա հաճեսցի։
Մայր սրբուհի զայն կատարեա՛
զխաչեցելոյն զվէրըս տնկեա՛,
յիմում սրտի զնոյնս բևեռեա՛։
Որդւոյ քոյին խոցեցելոյ,
այնչափ վասն իմ չարչարելոյ
զանիցըն զիս մասնակցեցո՛։
Տո՛ւր ինձ լինել քեզ ողբակից
խաչեցելոյն զոլ ցաւակից,
'ի կենցաղումս որչափ կեցից։
Մերձ առ խաչին ընդ քեզ մընալ
յօժարութեամբ ընկերանալ,
'ի միասին ցանկամ ողբալ։
Կոյս կուսանաց ազնուագին,
մի՛ լինիր ինձ արդ դառնագին,
այլ տո՛ւր ընդ քեզ զոլ ողբագին։
Տո՛ւր Քրիստոսի զխաչըն կրել,
զչարչարանաց բախտըն յիշել.
ըզվէրս նորին միշտ մըտածել։
Տո՛ւր ինձ զանիւք վիրաւորիլ,
այսու խաչիւ արբեալ լինել
վասն սիրոյ որդւոյդ խաչիլ։
Վառեալ սիրով և բորբոքեալ
քև կոյս եղէց ամրափակեալ,
դատաստանի յօրըն հասեալ։

Տուր ինձ խաչիւ ամբողջ պահել
և մահուամբ տեառն պատուարել,
շնորհիւ նորին միշտ ջեռանիլ։
Մինչ մարմինն իմ մեռանիցի,
հոգւոյս իմոյ քև շնորհեսցի,
փառք դրախտին զի զմայլիցի. ամէն։

Ընդ քո իսկ անձն էանց սուր ցաւոց։
Զի յայտնեսցին 'ի բազմաց սրտից խորհուրդք։

Աղօթք։

Աղաչեմք զքեզ տէր Յիսուս Քրիստոս, զի բարեխօսեսցէ առաջի գթութեան քոյ երանեալ կոյսն Մարիամ մայր քո վասն մեր այժմ և 'ի ժամու մահուան մերոյ, յորոյ ամենասուրբ սիրտն էանց սուր ցաւոց 'ի ժամ չարչարանաց քոց։ Քև Քրիստոս Յիսուս փրկիչդ աշխարհի, որ կենդանի ես ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյն և թագաւորես 'ի յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Թա՛ ռն Հաւգիբենրէ կոյս Մարեամ Անաճենէ տռռա։

Աստղն երկնից որ դիեցոյց կաթամբ զտէր, ընջեաց զժանտամահ զոր տնկեաց Նախամայրն մարդկան։

Այս աստղ հաճեսցի այժմ խաղաղել զմոլորակս որք պատերազմիւ սպանանեն զժողովուրդն սաստիկ վիրօք մահու։

Ո՛վ ամենագութ աստղ ծովու, հա՛ս մեզ յօգնութիւն 'ի ժանտախտի. լո՛ւր մեզ տիրուհի, զի որդին քո պատուէ զքեզ ոչինչ զլանալով։

Փրկեա զմեզ ով Յիսուս, որոց 'ի սակս բարեխօսէ առ քեզ կոյս մայր քո։

Ընդ հովանեաւ պաշտպանութեան քո ապաւինիմք. և այլն։

Թա՛ ռուն Հավգենինուէ Բարեխօսութեան
սուրբ Յակոբայ տօնա։

Սուրբ ես տէր և 'ի վերս հան-
գուցեալ, բարեբանեալ 'ի վերին
զօրաց և 'ի սրբոց քոց. զքեզ օրհ-
նեմք Աստուած հարցն մերոց։
Զարժանահաս մահ տարա-
ժամ'ի ցասմանէ քում հրամանի ;
բարձ 'ի մէնջ բարեխօսութեամբ
և աղօթիւք սրբոյն Յակոբայ.
տէր Աստուած հարցն մերոց։
Ի քէն հայցեմք մեզ օգնութիւն
ամենայն երրորդութիւն. օգնեա
մեզ 'ի նեղութեան մերում բարե-
խօսութեամբ և աղօթիւք սրբոյն
Յակոբայ. տէր Ած հարցն մերոց։

Թա՛ ռուն Հավգենինուէ սուրբ Ռոփսիմեայ
տօնա։

Ով սուրբ Հռողքոս ուրախ զու-
լեր ազնուականդ քաջահամբեր,

որ 'ի ձախ կողմ քո կըրեցեր
արած վիրի մահահրաւէր։
Ով սուրբ Հռոքոս պանդուխտ
վտար,
ըզժանտահար բուժես խոպառ.
ախտացելոց առողջարար.
յայտնեալ ընաւից բժիշկ ճար-
տար։
Ով սուրբ Հռոքոս բարեբախ-
տեալ.
հրեշտակին ազդմամբ կոչեալ,
պատուեմք զքեզ մ̃ծարեալ,
զի տարաժամ մահ քև բարձեալ։
Բարեխօսեա՛ վասն մեր ով ե-
րանելիդ Հռոքոս։
Զի արժանի լիցուք զերծանիլ
'ի տարաժամ մահուանէ։

Աղօթք։

Տէր Աստուած ամենակալ ա-
ղաչեմք և պաղատիմք առ քեզ.
տուր մեզ ընդունել յանձինս մեր
զպտուղ բարեպաշտ հայցուածոց
և բարեխօսութեանն երանելի

խոստովանողին քո սրբոյն Հառ-
քոսի՝ բարձ բարեգթութեամբ
քով զմահ տարաժամ՚ի ժողովըր-
դենէ քումմէ։ Որպէս զի ծանիցեն
մահկանացու մարդիկ, թէ հրա-
մանաւ քով գան՚ի մեզ այսպիսի
հարուածք. և ողորմութեամբ քով
դադարին՚ի Քրիստոս Յիսուս՚ի
տէր մեր որ կենդանի ես և թա-
գաւորես ընդ Որդւոյ և ընդ սուրբ
Հոգւոյդ յաւիտեանս. ամէն։

Սուրբ Ոսկեանսայ պատուա։

Եա՛մ Քեռուն խոստովանողու նոր
Իգքոս, սէն խոնարհութիւն մէ
համբերութիւն, մէ հէր տիւրլիւ
տաքիննութիւն էօրնէյիսին. էյին
սէլամէթի իչին քէնտի էօմրիւ-
նիւ սանա ունուտտուրան՝ գար-
տաշ մուհապպէթին իչին օլսուն,
մէ մէպատէն թութուլմուշ նի-
չէ խասթէլէրի, սուրբ խաչ նիշա-
նըյլա սէլամէթէ չըգարտըղըն

միւճիզաթլար իչին օլսուն, պէ-
նի վէ գարտաշլարըմըն ճիւմլէ-
սինի, կիւնահ վէպասընտան խէ-
լաս էթմէյէ սէն բարեխօս օլ։
Վէ պու գատար գօրգուսուն չէք-
տիյիմիզ իլլէթտէն պիզի հըֆզ
էյլէ։ Շէօյլէ քի հէր տիւրլիւ
պուլաշըգ իլլէթ կէրէք պէնտէն,
կէրէք ագրապա տօսթ վէ աշնա-
լարըմտան, վէ պիւթիւն մէմլէ-
քէթտէն ուզագ օլուփ, սաղլըղը-
մըզտա րահաթ եւուրէյիլէ Ալլա-
հըն հիզմէթինտէ ճաշայըփ, էօլ-
տիւքտէն սօնըրա էպէտի իզզէ-
թինի կէօրմէյէ՝ սէնին պաշտպա-
նութիւնունլա նաիլ օլալըմ. ամին։

Ցու Իֆէնտիմիզտէն վէ աճըրգըը վալիտէսին-
տէն պիր էյի վէ խայըրլը էօլիւմէ նաիլ
օլմագ իչին, հէր փազար վէ հէր ճումա՛
կիւն, վէ սուրբ խաչըն իքի եօրթու-
սունտա, եանի՛ խաչգիւտ վէ խաչվէ-
րաց կիւնլէրինտէ, վէ տահա էյիսի՛ հէր
կիւն սէօյլէնէճէք ջերմեռանդ տուա:

Քիլիսէտէ խաչէլըոնըն խորանը,
եախօտ եվտէ խոյ խորանը էօնիւն-
տէ, վէ էվտէ իսէ պատկէրլէրի կար-
շըսընտա տիզ չէօքիւպ, տէօյլէ
սէօյլէմէլի:

Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյն սրբոյ. ամէն:

Նշանաւ խաչին 'ի թշնամեաց
մերոց.

Ազատեա զմեզ տէր Ած մեր:

Սուրբ Աստուած, սուրբ և հզօր,
սուրբ և անմահ.

Ողորմեաց մեզ:

Արի Քրիստոս օգնեա մեզ.

Եւ փրկեա զմեզ վասն անուան քո։

Տէր լո՛ր աղօթից իմոց։

Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ։

Աղօթք։

Աղաչեմք տէր, լուսով պայծառութեան քո լուսաւորեա ըզմիտս մեր, զի տեսանել կարասցուք զոր արժան է առնել, և զուղիղն գործել Քրիստոսիւ տէրամբ մերով. ամէն։

Էյ կիւնահքեար ճանըմ, չուխաչըն իւզէրինտէ մըխլը Ալլահըն էվլատընա պագ տա, տիւշիւն քի, օրայա սէնին կիւնահլարըն իչին մըխլանմըշ։ Եիւրէյին պու գատար փէք մի տիր քի, աղիզ գուրթարըճընը պու հալտէ կէօրիւփ տէ, սէպէպ օլան կիւնահլարընտան փիւշման օլմայասըն։ Ույան իմտի էյ ճա-

նըմ ույա՛ն. եուրէք աճըսըյըլա
թէօվպէյէ կէլ տէ, չու թիւքէն-
մէզ մէրհամէթ փունարը Յ̃սուն
մուպարէք եարալարընա սըղըն.
վէ գավլի տին, մէթին իւմիտ,
ճանտան մուհապպէթ իգրարըլա-
րըյըլա կիւնահլարընա եուրէքտէն
թէօվպէ էյլէ, վէ սէնին խաթ-
րըն իչին թէն ալըփ, սըյասէթ
չէքիփ, խաչ իւզէրինտէ պէօյլէ
մուհապպէթլի էօլիւմ իլէ էօլէն
Էֆէնտինին խաթըրընը՝ պիր տա-
հա ինճիթմէմէյէ գավլի նիյէթ
իլէ տուալարընա մէթանէթ վէր։

Պիր տէ տիւշիւն քի, Ա̃ծածի-
նին աղըրլարը Յ̃սուն՛ սըյասէթ-
լէրինտէն այրը տէյիլ իտի. կէրչի
խաչըն իւսթիւնէ եալընըզ Յի-
սուսու մըխլը կէօրիւյօրսուն, լա-
քին ազիզ վալիտէսինին աճըսը-
նա պագընճա, օնուն տա եուրէյի
պէրապէր մըխլը տըր։ Էօյլէ օլ-
տուգտան սօնըրա կէլ օնա րըճա
էյլէ քի, տուալարըն Յիսուսա-
մագպուլ օլսուն։

Եա՛ աճըզը պիքիր վալիտէմ, պու սէնին հագիր գուլուն մուպարէք այագլարընա գափանըփ, սէնին պիր տանէ էվլատընըն սիյասէթլէրինտէ վէ էօլիւմիւնտէ չէքտիյին աճըլար, վէ խուսուսա մուպարէք թէնինի խաչտան էնտիրիփ, սէնին գուճաղընա վէրտիքլէրի զաման տույտուղուն ճիւրէք աճըսը իչին օլսուն, օ սէնին սէվկիւլիւ էվլատընտան պանա պիւթիւն կիւնահլարըմըն աֆվընը ալը վէր. վէ պէն օնուն պէշ ճարասընա սէճտէ էտիփ, սիյասէթինի ֆիքրիմտէ իշլէթտիյիմ ճէրտէ, սէն մէրհամէթլի նազարընլա օլ սիյասէթլէրին մէյվէսինէ՝ պէնի հէր տէմ հիսսէտար էյլէ։

Պէր ողջոյն։

Եա՛ պէնիմ ճարալը գուրթարըճըմ, սէնին պու մուսիպէթլի էօլիւմիւնէ պէն սէպէպ օլտուղումու պիլիփ, իգրար էտէր

եուրէք աճըսը՛յլա աֆվընը տու-
լերիմ։ Կուճահլարըմ սեպեպի ի-
լէ իլթիրատիյիմ լութֆու՝ թէքրար
էտինմէյէ, սէնին մէրհամէթ փու-
նարը եարալարընա կէլիփ, էվ-
վէլա սաղ էլինին եարասընա
սէճտէ էտէրիմ։ Եա՛ գուրթարը-
ճըմ Յիսուս, օ եարատա տույ-
տուղուն աղըը իչին օլսուն, պէն
էօլիւմիւմ սաաթինտէ չէքէճէ-
յիմ աղըըլար արասընտա, պա-
նա սուրբ տինիմտէ մէթին տուր-
մաղա գուվվէթ վէր։ Վէ օ տար
սաաթիմ իչին շիմտիտէն իքրար
էտէր, սէնին քէրէմինլէ պու
սուրբ տինտէ տօղմուշում, եինէ
պու տինտէ եաշայըփ էօլմէյէ
նիյեթ էտէրիմ։ Քաւարանտա-
քի սուրբ ճանլար իչին տէ սանա
նիյազ էտէրիմ, եա գուրթարը-
ճըմ Յիսուս, սէնին մուպարէք
գանընըն պիր տամլասը՝ պինլէր-
ճէ տիւնեալարը սէլամէթէ չը-
գարմաղա քիֆայէթ էտէյօրսա,
իշթէ պէն սանա՝ տէօքտիւյիւն

դանըն հէփսինի օ ազիզ ճանլար իչին փիշքէշ սունարըմ, խուսուսա ագըրապամ, տօսթլարըմ, պանա էյլիք էտէնլէր վէ տիւնեատէ քիմսէսի օլմայան՝ ունուտուլմուշ ճանլարը, հէփ սէնին թիւքէնմէզ մէրհամէթինէ սըփարիշ էտէրիմ։

Պէր հայր Մէր ։

Եա՛ մուհապպէթլի Յիսուսում, սէնին սօլ էլինէ սըղընըրըմ. էօլիւմիւմ սաաթինտէ տիւնեա իմտատընտան իւմիտիմ քէսիլտիքտէ, օ սօլ էլինին եարասը հիւրմէթինէ, սէն պէնտէն էլ չէքմէ։ Օ թէհլիքէլի սաաթիմտէ, տիւշմէնիմ պէնի իւմիտսիզ պըրագմաղա չօգ ճահտ էտէճէք տիր պիլիրիմ, լաքին սէն պէնիմ գավի իւմիտիմ, սէն պէնտէն եիւզ չէվիրմէզսէն, պէնիմ գօրգաճագ չէյիմ օլմազ ։

Սօն նէֆէսիմէտէք Էֆէնտիմ, պէն սէնին թիւքէնմէզ մէր-

համէթինէ իւմիտ էտէրիմ, լաքին իւմիտիմէ չիւպհէ գալթըլմասըն տէյի, պիւթիւն իւմիտիմի սէնին ուղուրունա տէզքարիյիւն մուպարէք գա՛նա պինա էտէրիմ։ Վէ հալա հայաթտէ օլա՛ն ագրապալարըմը վէ պա՛նա էյլիք էտէնլէրի, վէ ճիւմլէ տօսթ վէ տիւշմէնլէրիմի, վէ խասթէլիք վէ եօգսուլլուգ, վէ տէրտ միհնէթ չէքէնլէրի, վէ ճա՛ն չէքիշէնլէրի, սէնին փէտէրանէ մէրհամէթինէ սըփարիշ էտէրիմ։ Եա մուհապպէթլի Յիսուս, ճիւմլէսինէ կէրէք պու տիւնեատէ, կէրէք օպիրինտէ, խայրլը օլաճաղընը պիլտիյին հօգևօր վէ մարմնաւոր էյլիքլէրի ղանի ղանի էհսա՛ն էյլէ։

Պէր հայր մեր։

Եա՛ սէվկիլլի գուրթարըճըմ. սէնին սաղ այաղընըն եարասընա եիւրէքտէն սէճտէ էտէրիմ։ Ա՛հ թաթլը Յիսուսում, օ

եարայը պէօյլէ զալիմանէ տէ-
լէն՝ եահուտիլէր տէյիլ տիր,
պէն իմ պէն քի, պունճա զաման
կիւնահ ադդընըդը եօլունտա կէզ-
միշիմ։ Ա՛հ մէրհամէթլի Յիսու-
սում, օ չէքտիյին աղըը իչին օլ-
սուն՝ պէնի պունտան սօնըրա
սէլամէթ եօլունա գօ, վէ պիր
տահա եօլտան չըգմամաղ իչին,
պանա պիր խիւրէք վէր քի, սէն-
տէն ղայրի չէյ սէվմէյիմ. զիրա
սէն պէնիմ խաթըրըմ իչին եօլիւ-
միւ պիլէ իրթիքեապ էթմիշսին։
Վէ կէրէք սրբազան հայրապե-
տիմիզի վէ սուրբ ուղղափառ քի-
լիսէմիզի իտարէ էտէն առաջ-
նորդլարըն ճիւմլէսինի՝ լութֆուն
իչինտէ սագլա քի, հէր պիրի
սէնտէն գուվվէթ ալըփ, իւհտէ-
լէրինէ ըսմարլատըղըն ճանլարը՝
տին ղայրէթի իլէ իտարէ էթ-
սինլէր. վէ եկեղեցականլարըն
ճիւմլէսինէ լութֆունու էհսան
էյլէ քի, առաջնորդլարա խար-
տըմճը օլուփ, էյի իպրէթլէրի

իլէ, վէ խայրըլը նասիհաթլէրի իլէ ճէմաաթընը սէլամէթ եօլու-նա գօստունլար ։

Պէր հայր Մէր ։

Ա՛Հ Էֆէնտիմ Յիսուս, պէն սէ-նին խաթըրընը պու գատար ին-ճիթմիշ իքէն, սէն եինէ քէրէմինի պէնտէն քէսմէզսին, ա՛հ փիւշմա-նըմ Էֆէնտիմ։ Թէօվպէքեար Մագդաղենացինին կէօզ եաշլա-րը պէնտէ օլմալըյտը քի, եիւ-րէյիմին թէօվպէսինէ պէշարէթ՝ օնուն կիպի սէնին մուպարէք այագլարընա տէօքէյտիմ. լաքին չիւնքի օ գատարընը էտէմէյօ-րում, սէնին սօլ այագընըն տէ-լինտիյի զաման տույտուղուն աղ-րըյը սանա փիշքէշ էտէր, օ աղ-րընըն հիւրմէթինէ նիյազ էտէ-րիմ քի, պու թէօվպէմի գալպիմ-տէ գավի սագլայըփ, էօլիւմ սաա-թիմտէ տէ պանա պէօյլէ մէ-թին պուլտուրասըն։ Պէլլի, Է-ֆէնտիմ, անառակ որդի կիպի

պէն մուհապպէթլի փէտէրիմէ կիւվէնմիշիմ։ վէ եինէ պու եա-
րանըն հիւրմէթինէ, քրիստո-
նեայ փատիշահլարը պիրլիք վէ
պարըշըգլըգ վէր. հերետիկոս-
լուգլարը տիւնեատէն գալտըր.
վալիտէմիզ սուրբ ուղղափառ քի-
լիսէնին չէրէֆինի արթըր. տօղ-
րու տինտէ օլմայանլարա տօղ-
րու տինի կէօսթէր վէ կիւնահ-
քեարլարըն ճիւմլէսինի թէօվպէ-
յէ կէթիր։

Պէր հայր մեր։

Էյ կիւնահքեար ճանըմ, իշ-
թէ սըղընաճագ եէրիմիզին գա-
փուսու աչըլտը. իշթէ Էֆէնտի-
միզին մուպարէք պէօյրիւ աչըգ
տուրույօր, տահա նէյէ պէքլէր-
սին։ Ա՛հ պէնիմ մէրհամէթլի
գուրթարըճըմ, օ սէլամէթիմ
իչին աչըլան պէօյրիւնէ սըղը-
նըփ, եօմրիւմիւն սօն կիւնիւնէ-
տէք սէնին գուճաղընտա եա-
շայըմ։ Մութլու ճանըմա էյէր

սէնին դուճաղընտա ճան վէրէ
պիլիրսէմ։ Եա մուհապպէթլի Յի-
սուսում, սէն պանա շու քէրէմի
էյլէ քի, պէնիմ սօն սէօզլէրիմ,
տին, ումիտ, վէ մուհապպէթ
իգրարլարը օլսուն։

Առաքելական վէ հռովմէական
սուրբ ուղղափառ եկեղեցինին
հէր ինանըփ էօյրէթտիյինէ ի-
նանըր, սէնին թիւքէնմէզ մէր-
համէթինէ ումիտ էտէրիմ. վէ
հէր շէյտէն զիյատէ սէվիլմէյէ
լայըգ՝ սէն քէրէմլէր փունարը՝
սէնի սէվէրիմ։ Վ,է պիւթիւն կիւ-
նահլարըմտան եիւրէքտէն փիշ-
ման օլուփ, սէնին ազիզ խաթ-
րընը պիր տահա ինճիթմէմէ-
յէ նիյեէթ էտէրիմ։ Վէ սօն նէ-
ֆէսիմտէ աղզըմը գափայան Յի-
սուս վէ Մարիամ իսիմլէրի օլ-
սուն։ Եա մէրհամէթլի փէտէր,
պու քէրէմլէրի պանա սէն էհսան
էյլէ։

Պէր հայր մէր։

Եա՛ մէրհամէթլի Յիսուս, սէն պիզիմ իչին՛ զէյթին պաղչէսինտէ կէօնիւլ ազապըյլա տուա էթտի-յին ձէրտէ, եօլիւմ տէրէճէսինէ կէլիփ, գան թէրլէտին. պիզէ մէրհամէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ ռապպի պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Եա՛ ազիզ Յիսուս, սէն պիզիմ իչին պիր կիւնահսըզ գուզու կի-պի գօլլարըն պաղլը՝ գուրպան օլմաղա կիթտին. պիզէ մէրհա-մէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ ռապպի պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Եա՛ մուհապպէթլի Յիսուս, սէն խայթիտա Աննանըն հուզուրուն-տա տէմիր էլ իլէ սիլլէյի ձէտիք-տէն սօնըրա; Կայիափանըն հու-զուրունա չըգտըն, վէ պիւթիւն կէճէ ույգուսուզ տուրուփ, ըէ-զալէթ չէքտին. պիզէ մէրհամէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛

րապպի պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Եա՛ սէվկիւլիւ Յիսուս, եահու-տիլէրին նահագ տիվանընտա սէն ձօլլումէ մուսթահագ կեօրիւլիւփ, չըրչըպլագ տիրէյէ պաղլանըփ տէօյիւլտիւն. վէ տիքէն թաճըն զալիմ աղըրլըղընը չէքտին. պի-զէ մէրհամէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Եա՛ մէրհամէթլի Յիսուս, սէնի նահագ եէրէ՛ խաչ իւզէրինտէ ձօլմէյէ հիւքմ էթտիլէր. սէն խաչ աղաճընը օմուզունա ալըփ, սիյասէթ եէրինէ գուզու կի-պի չըգտըն. պիզէ մէրհամէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Եա՛ ազիզ Յիսուս, սէն պիզիմ խաթըրըմըզ իչին զօրպա Բարաբ-բատան ֆէնա սայըլտըն. վէ եահուտիլէր սէնի ինքեար է-տիփ, նիչէ՛ պին էզիյեէթ էթտի-լէր. պիզէ մէրհամէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի պիղէ մէրհամէթ էյլէ։

Եա՛ մէրհամէթլի Ցիսուս, սէն պիզիմ իչին էլին այաղըն խաչ ա-ղաճընա մըխլը՝ պիւթիւն գա-նընը տէօքտիւն. պիզէ մէրհա-մէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի պիղէ մէրհամէթ էյլէ։

Եա՛ ազիզ Ցիսուս, սէն պիզիմ խաթըրըմըզ իչին խըրսըզ սըրա-սընա գօնուփ, նիչէ սիլթէմլէր, քիւֆիւրլէր իչիթտին. սուսուզ-լուղուն գանտըրմաղա էօտ իւլէ սիրքէ իչտին վէ սաաթ ալթըտան տօղուզա գատար խաչըն իւզէ-րինտէ սըյասէթ չէքտին. պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Ճէվ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի պիղէ մէրհամէթ էյլէ։

Եա՛ մէրհամէթլի Ց՞ս, սաաթ տօղուզա վարտըղտա, քէնտինի պիզիմ իչին գուրպան էտիփ, եիւքսէք սէս իլէ հայգըրարագ՝ պաշընը էյիփ մուպարէք րու-

հունու թէսլիմ էթտին. պիզէ մէրհամէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Եա՛ մուհապպէթլի Յիսուս, սէն խաչ ուզէրինտէ էօլմուշ իքէն, ազիզ վալիտէնին կէօզին էօնուն-տէ պէօյրունու տէլտիլէր. պիզէ մէրհամէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Եա՛ ազիզ Յ՟ս. սէնին մուպա-րէք թէնինի խաչտան էնտիրտիք-տէ, անճըգլը պիքիր վալիտէն՝ կէօ-զիւնտէն տէօքտիւյիւ եաշ ըլա թէնինի եայգատը. պիզէ մէրհա-մէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Եա՛ մէրհամէթլի Յիսուս, պիւ-թիւն վիւճուտուն եարէ փարէ՝ պէշ եարանըն չալըղըյլա պա-հալանըփ մէզարա գօնտուն. պի-զէ մէրհամէթ էյլէ.

Ճէվ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ

եւ րապպի պիղէ մէրհամէթ էյլէ ։

Քրիստոս լեալ հնազանդ վասն մեր մահու չափ եւ մահու խաչի ։ վասն որոյ եւ Աստուած զնա առաւել բարձրացոյց եւ շնորհեաց նմա անուն, որ 'ի վեր է քան զամենայն անուն ։

Երկիր պագանեմք քեզ Քրիստոս եւ օրհնեմք զքեզ ։

Որ սուրբ խաչիւ քով փրկեցեր զաշխարհս ։

Աղօթք ։

Տէր Յիսուս Քրիստոս որ 'ի ծոցոյ հօր իջեր յերկնից 'ի յերկիր եւ զպատուական արիւն քո հեղեր 'ի թողութիւն մեղաց . խոնարհութեամբ աղաչեմք զքեզ, զի յաւուր դատաստանի ընդ աջմէ քումմէ կացեալ արժանի լիցուք լսել զեկայք օրհնեալն ։ Որ կենդանի ես եւ թագաւորես ընդ Աստուծոյ Հօր եւ սրբոյ Հոգւոյն յաւիտեանս . ամէն ։

Սէն եա՛ մուհապպէթլի Յիսու-
սում, սէն .քի ալէմին սէլամէթի
իչին տիւնեայէ կէլտին, Թլփա-
տել օլտուն, եահուտիլէր սէնի
ինքեար էտիփ, չայըրտըն Յուդա
սէնի էլէ վէրտի. իփլէր իլէ
պաղլայըփ, Աննանըն, Կայիա-
փանըն, Պիղատոսուն, վէ Հե-
րովդէսին հուզուրլարընտա իֆ-
Թիրա էտիփ սէնի կէզտիրտիլէր,
գամչըլա՛րլա տէօյիւփ, մասգա-
րայա ալտըլար, պաշըն՛ա տիքէն-
տէն Թաճ կիյտիրիփ, եիւզիւնէ
Թիւքիւրտիւլէր, սիլլէ իլէ, գա-
մըշ ըլա վուրտուլար. րուպանը
սօյուփ, չըր չըպլագ խաչա կէ-
րիփ, խաչըն՛ը իքի խըրսըզըն ա-
րասընա տիքտիլէր, սուսուզլու-
զունտա էօտ իւլէ սիրքէ իչիրիփ,
էօլտիւքտէն սօնըրա խըշտ ըլա
Թէքրար պէօյրիւնիւ տէլտիլէր:
Սէն եա՛ մուհապպէթլի գուրթա-
րըճըմ, սէնին պու չէքտիյին սըխա-
սէթլէր իչին օլսուն, վէ սէնին է-
զիյեէթլէրին արասընտա սէվկիւ-

լիւ վալիտէնին չէքտիյի աճըլար իչին օլսուն, սէնին սուրբ խաչըն վէ էօլիւմիւն հիւրմէթինէ, կիւնահլարըմը պանա աֆվ էտիփ, լութֆունու արթըր վէ պիր խայրլը էօլիւմ իւլէ պէնի ճէհէննէմին էպէտի սիյասէթինտէն գուրթար:

Պիր հայր Մեր պիր ողջոյն սուրբ եկեղեցինին մուզաֆիզալարը իչին: Պիր հայր Մեր պիր ողջոյն սաղլըգարընտա պու տունյա ջերմեռանդ օլան էօլմիւշլէր իչին: Վէ պիր հայր Մեր պիր ողջոյն պէյնիմիզտէ պուլունան էն պէօյիւք կիւնահքեար իչին քի, պու սուրբ խաչելութիւն ճան կէօզիւնիւ աչըփ, խայրլը ապաշխարութիւն եօլունա գօսուն:

Սօնրա էլլէրինէ խաչ չըգարըրքէն
պու տուայը սէօյլէմէլի:

Պու սուրբ խաչըն գուվվէթի իլէ եա՛ րապպի, պէնի թա՛ուն իլլէթինտէն, վէ ղաֆիլ եօլիւմտէն սէն սագլա . ամին :

Եէտի խոց հանդէրճի վէ Թէսպիհի
պու Թարզ օրհնէլ օլունուր :

Եէտի խոց եղբայրութիւնունա եազըլան քիմսէլէր՝ պիրէր եէտի խոց հանդերձի իկէ Թէսպիհի ալըփ, իճրասընա պօրճլու օլտուգլարը չէյլէրի էյրէնմէլի տիրլէր :

Եղբայրութիւնա եազըլաճագ քիմսէլէ-րի, քահանայ եէտի խոց խորանընըն էօնիւնէ կէօթիւրիւփ, տիզ իւսթիւնէ 'օթուրթտուգտան սօնրա, եիւզինիւ պունլարա տօղրու՝ եան տէօնիւփ պու-տուալարը էտէր :

Օգնութիւն է մեզ յանուանէ տեառն :

Որ արար զերկինս և զերկիր :
Տէր ընդ ձեզ :
Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Աղօթք :

Ամենակարող մշտնջենաւոր Աս-տուած որ մահուամբ միածնի քո

հանեցար նորոգել զմեղուցեալ
աշխարհս առ 'ի փրկել զմեզ 'ի
յաւիտենից մահուանէն և ածել
յուրախութիւն երկնից արքայու-
թեան․ նայեաց աղաչեմք 'ի դասս
ծառայից քոց ժողովելոց յանուն
ամենօրհնեալ կուսին Մարիա-
մու մօր քոյ եօթնեակ ցաւօք վի-
րաւորելոյ․ ընդ որոյ պաշտպա-
նութեամբն ցանկայ մնանել և
ծառայս քոյ (կամ աղախին քո,
կամ ծառայքս քո այսօրիկ ցան-
կան մնանել,) զի առաւելուցու
թիւ ծառայողաց քեզ հաւատար-
մութեամբ, և յամենայն խռովու-
թեանց աշխարհի և մարմնոյ զեր-
ծեալ, և յօրոգայթից դիւին ան-
երկեան լեալ բարեխօսութեամբ
նորին երանեալ կուսին Մարիա-
մու և երանելւոյն Օգոստինոսի և
Փիլիպպոսի, և եօթն երանելի
հիմնադիր հարց կարգի մերոյ,
համանել կարասցէ 'ի ճշմարիտ
ուրախութիւնս 'ի Քրիստոս Յի-
սուս 'ի տէր մեր․ ամէն։

Սօնղրա եիւզիւնիւ խօրանա տէօնիւփ,
հանդէրձի օրհնել էտէր։

Աղօթք։

Տէր Յիսուս Քրիստոս որ հաճե-
ցար զգենուլ զծածկոյթ մանկա-
նացու բնութեանս մերոյ. մաղ-
թեմք յանսահման առատաբաշ-
խութենէ քումմէ, զի զայս տեսակ
զգեստուց զոր՚նք հարք մեր ՚ի յի-
շատակ եօթն ցաւոց երանեալ
կուսին Մարիամու հրամայեցին
մեզ կրել ՚ի նշան անմեղութեան
և խոնարհութեան, օրհնել ✠
հաճեսցիս, զի որ զգենուցու զայն,
՚ի հոգի և ՚ի մարմին զգեցցի զփըր-
կիչդ մեր։ Որ կենդանի ես և թա-
գաւորես ընդ ամենայն յաւի-
տեանս. ամէն։

Վէ հանդէրձին իւզէրինէ օրհնած սու
սէրփիփ, Ցօղեա յիս մշտկաւ և այլն,
տուասընը սէօյլէր։
Օնտան սօնղրա Թէսպիհի օրհնել էտէր։

Աղօթեսցուք։

Ամենակարող և բարեգութ Աստուած որ վասն մեծութեան սիրոյ քո որ առ մեզ, կամեցար զի որդին քո միածին տէր մեր Յս Քս 'ի փրկութիւն մեր իջցէ յերկնից 'ի յերկիր, մարմին զգեցցի, և տարցէ չարչարանաց խաչի. հայցեմք յանչափ գթութենէ քումմէ, զի զայս պսակ որ շնորհեալ է յեկեղեցւոյ քումմէ հաւատացելոց 'ի յիշատակ եօթն ցաւոց ծնողի որդւոյ քո, օրհնեսցես ✠, սրբեսցես ✠, և հեղցես 'ի նա զզօրութիւն Հոգւոյն սրբոյ, զի որ աղօթեսցէ նովաւ, կամ յանձին կրեսցէ, կամ յարգանօք պահեսցէ 'ի տան, զերծ լիցի միշտ յամենայն ուրեք յաշխարհիս յայսմիկ յամենայն երևելի և աներևոյթ թըշնամւոյ, և 'ի վախճանի իւրում գործովք բարութեանց պսակեալ՝ արժանի լիցի յանդիման լինել

քեզ յամենօրհնեալ կուսէն Մա-րիամայ, տէրամբ մերով Յիսու-սիւ Քրիստոսիւ. ամէն:

Վէ Թէսալիհէին իւղէրինէ օրհնած [illegible] տու-սէրփին, Յօղեա յիս մշտկաւ և այլն, տուասըն սէօյլէր:

Հանդէրձի վէրիրքէն պէօյլէ սէօյլէր:

Ընկա՛լ սիրելի եղբայր (կամ սիրելի քոյր) զզգեստ երանեալ կուսին Մարիամու, զմանաւոր նշան ծառայից նորա 'ի յիշատակ եօթն ցաւոցն զոր կրեաց 'ի կեն-դանութեան և 'ի մահուան որ-դւոյ իւրոյ միածնի, զի զայս օրի-նակ զգեստաւորեալ՝ ընդ պաշտ-պանութեամբ նորա կեանս վա-րեսցես հանապազ. ամէն:

Թէսալիհի վէրիրքէն պէօյլէ սէօյլէր:

Ընկա՛լ զպսակս երանեալ կու-սին Մարիամու յօրինեալ 'ի յի-շատակ եօթն ցաւոց նորա. զի մինչդեռ բերանով զովաբանես զնա, վշտակից լիցիս նմա 'ի բո-վանդակ սրտէ. ամէն:

Եւ օրհնութիւն ամենակարողին Աստուծոյ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ ✠ իջցէ 'ի վերայ քո (կամ ձեր) և մնասցէ միշտ . ամէն :

Եէտէ խօյ եղպայրլարընա՝ էօլիրամ սաաթլէնտէ վէրէլքն արջակոմ:

Խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ սէօյլէտիկտէն սօնրա :

Ողորմեսցի քեզ ամենակարողն Աստուած և թողութիւն շնորհեսցէ ամենայն յանցանաց քոց , և տացէ քեզ կեանս յաւիտենականս . ամէն :

Զներումն և զարձակումն և զթողութիւն մեղաց քոց շնորհեսցէ քեզ ամենակարողն և ողորմածն Աստուած :

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս որդի Աստուծոյ կենդանւոյ , որ ետ իշխանութիւն առաքելոց իւրում

Պետրոսի կապելոյ և արձակելոյ, արձակեսցէ զքեզ ✠ ամենագութ ողորմութեամբ իւրով և ընկալցի զխոստովանութիւն քո, և թողցէ քեզ զամենայն մեղս քո զորս գործեցեր 'ի բովանդակ ընթացս կենաց քոց, յորոց 'ի սրտէ զղջացար և բերանով խոստովան եղեր, զգեցուցանելով քեզ զպատմուճանն առաջին, զոր 'ի մկրտութեան քում ընկալար: Եւ ներողութեամբն որ շնորհեալ է 'ի հինգերորդ Պօղոսէ քահանայապետէն, 'ի կէտ մահու հասեալ եղբարց ընկերութեան եօթն ցաւոց երանեալ կուսին Մարիամու, փրկեսցէ զքեզ յառաջիկայ և 'ի հանդերձեալ կենացն պատժոց, զերծուսցէ 'ի տանջանացն քաւարանի, փակեսցէ զդրունս դժոխոց, բացցէ զդրունս արքայութեան, և ածցէ զքեզ 'ի մշտնջենաւոր ուրախութիւնս, որ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյն մի Աստուած գոլով՝ կենդանի է և

Թագաւորէ յաւիտեանս յաւի-տենից. ամէն։

(Եթէ այժմ ոչ մեռանիցիս, պահեմ զայս ներողութիւն վասն այլոյ նուագի։)

Պու եղբայրութեա եազըլան քիմսէ-լէր, հէրէք եազըլըրըգլարը հէմ, հէրէք Ածածին եօրթուլարընդա, իպատէթլէրինի Ածածինէ սունմագ իչին, էտէճէքլէրի տուա։

Եա՛ սուրբ կոյս Մարիամ Ածա-ծին, կէրչի պէն սանա գուլ օլ-մաղա լայըգ տէյիլիմ, լաքին սէ-նին հիքմէթլի քէրէմին աշգըյ-լա, վէ սէնին հիզմէթինտէ օլմագ արզուսո՛յլա, պու կիւն սէնի քէն-տիմէ պաշտապան վէ վալիտէ թու-թուփ, քէնտիմէ սահիպ էտէ-րիմ. վէ պունտան պէօյլէ էօմ-րիւմ օլտուգճա՝ սէնին հիզմէ-թինտէ եաշայըփ, ղայրիլէրէ տէ

սանա հիզմէթ էթտիրէյիմ։ Իմտի
եա՛ մէրհամէթլի վալիտէ, ազիզ
էվլատընա օլան մուհապպէթին
իչին օլսուն, պէնի օպիր ջէրմե-
ռանդըլարընըլա պէրապէր՝ հէր
տաիմ գուլլարընըն սըրասընա գօ-
յուփ, էվլատընտան պանա լութֆ
ալը վէր քի, պէն հիչ պիր ֆիքրիմ-
տէ, սէօզիւմտէ, վէ ամէլիմտէ,
սէնին վէ Ալլահըմըն հուզուրունա
լայըգըղ շէյիմ օլմասըն ։ վէ էօ-
լիւմիւմ սաաթինտէ պէնի խաթ-
ըրընտան եատ էթմէ. ամին։